

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Analýza spotřebních daní v České republice
Analysis of Excise Duties in the Czech Republic

Student: Pavla Morávková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jiřina Krajčová

Ostrava 2014

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Pavla Morávková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza spotřebních daní v České republice**
Analysis of Excise Duties in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Charakteristika spotřebních daní
  3. Analýza vybraných spotřebních daní
  4. Optimalizace spotřebních daní
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- JAMES, Simon and Christopher NOBES. *The Economics of Taxation. Principles, Policy and Practice*. 10th ed. Birmingham: Fiscal Publications, 2010. 324 s. ISBN 978-1906201-13-5.
KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jiřina Krajčová**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení o samostatném vypracování diplomové práce

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně přílohy, vypracovala samostatně s využitím zdrojů uvedených v seznamu literatury.

V Ostravě dne 25.4.2014

.....

Obsah

1.	Úvod.....	3
2.	Charakteristika spotřebních daní.....	4
2.1	Daňový systém České republiky.....	5
2.1.1	Přímé daně.....	5
2.1.2	Nepřímé daně.....	6
2.2	Historie daní na území České republiky.....	6
2.3	Spotřební daně v České republice.....	7
2.3.1	Předmět a plátce daně.....	7
2.3.2	Povinnost přiznat a zaplatit daň.....	8
2.3.3	Osvobození od daně.....	9
2.3.4	Prokázání zdanění vybraných výrobků.....	10
2.3.5	Správce daně.....	11
2.3.6	Vrácení daně.....	12
2.3.7	Zajištění daně.....	13
2.3.8	Energetické daně.....	14
2.1	Harmonizace v rámci Evropské unie.....	15
3	Analýza vybraných spotřebních daní.....	19
3.1	Daň z lihu.....	19
3.2	Harmonizace zdanění alkoholu v rámci Evropské unie.....	23
3.2.1	Příjmy daně z lihu.....	24
3.2.2	Podíl spotřební daně na konečné ceně výrobku.....	27
3.3	Daň z minerálních olejů.....	29
3.3.1	Harmonizace zdanění minerálních olejů v rámci Evropské unie.....	34
3.3.2	Příjmy daně z minerálních olejů.....	35
3.3.3	Podíl daně z minerálních olejů na konečné ceně.....	38
4	Optimalizace vybraných spotřebních daní.....	39

4.1	Daňové úniky.....	39
4.1.1	Příklady daňových úniků	40
4.1.2	Boj proti daňovým únikům	42
4.2	Daňové kontroly	46
4.2.1	Nedoplatky na spotřebních daních.....	48
4.3	Výsledky výběru spotřebních daní za rok 2013	49
4.3.1	Jihočeský kraj	50
4.3.2	Kraj Vysočina	50
4.3.3	Královéhradecký kraj.....	50
4.3.4	Moravskoslezský kraj	51
4.3.5	Pardubický kraj	52
4.3.6	Plzeňský kraj.....	52
4.3.7	Ústecký kraj	52
4.3.8	Karlovarský kraj	53
4.4	Zvýšení efektivnosti výběru spotřebních daní – návrh řešení	53
5	Závěr.....	56
	Seznam použité literatury	58
	Seznam zkratk.....	61
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1. Úvod

Spotřební daně jsou již přes dvacet let součástí našeho daňového systému. Byly znovu zavedeny v rámci daňové reformy v roce 1992 a od té doby zaznamenaly dozajisté mnoha korekcí a změn. Ať už se jednalo o zvyšování či snižování sazeb až po výraznější úpravy zapříčiněné vstupem do Evropské unie a tím i nuceným podřízením se harmonizaci. To rovněž zapříčinilo začlenění do české daňové soustavy tzv. daně energetické, které ovšem lze také v širším slova smyslu považovat za daně spotřební.

V posledních letech můžeme být svědky upřednostňování nepřímého zdanění před zdaněním přímým a příjmy z těchto daní tvoří nemalou část příjmů státního rozpočtu. Selektivním spotřebním daním se v posledních měsících věnuje větší pozornost, než tomu bylo v minulosti. V této oblasti dochází k stále častějšímu odhalování daňových podvodů a s tím spojených daňových úniků, což vyvrcholilo nedávnou „metanolovou aférou“, kdy v důsledku podvodů na spotřební dani z lihu zemřelo několik desítek lidí. Tyto problémy se však netýkají pouze daňového území České republiky, ale i celé Evropské unie, kdy je zneužíváno přeshraničního styku.

Cílem práce je zanalyzovat problematiku týkající se zejména spotřební daně z lihu a spotřební daně z minerálních olejů a to zvláště v oblasti příjmů státního rozpočtu ať se jedná o skutečně vybranou výši daně nebo o odhadovanou výši daňových úniků.

V následující kapitole této práce je pozornost věnována charakteristice spotřebních daní obecně. Vysvětluje, co jsou spotřební daně a jakých typických činností se týkají. Ve zpracování se vychází nejen z právní úpravy v České republice, ale pozornost se upírá i harmonizaci v rámci Evropské unie.

V třetí kapitole je hlouběji nastíněna problematika spotřební daně z lihu a spotřební daně z minerálních olejů. Zabývá se nejen právní úpravou těchto konkrétních daní z hlediska českých daňových předpisů, ale opět také z pohledu harmonizace v rámci Evropské unie. V neposlední řadě také objasňuje složení konečné ceny u výrobků podléhajících této dani a současně analyzuje vývoj příjmů z těchto daní ve státním rozpočtu České republiky.

Daňovým únikům a s nimi souvisejícími otázkami se věnuje kapitola čtvrtá. Část textu je věnována postupům spojených s bojem proti daňovým únikům. Pozornost je také upřena na konkrétní případy již šetřených daňových úniků a to i s ohledem na možný postih.

V neposlední řadě jsou také uvedeny některé odhady výše celkových daňových nedoplatků na spotřební dani v posledních obdobích.

2. Charakteristika spotřebních daní

Spotřební daně nebo lépe akcízy, patří mezi daně nepřímé, a patří mezi nejstarší daně vůbec. Od svého vzniku v průběhu času prošly sazby i předmět daně mnohými změnami. Spotřebními daněmi jsou zatíženy vybrané druhy výrobků, přičemž sazby většiny z nich jsou poměrně vysoké. Výnosnost těchto daní je umocněna tím, že se stávají součástí základu pro výpočet DPH.¹ Vyjma jejich přínosu vzhledem k příjmům státního rozpočtu, mají také zdravotní a ekologické důvody (jedná se často o výrobky, jejichž spotřeba má vliv na zdraví nebo na životní prostředí). Mezi spotřební daně lze dle celé řady odborníků zařadit i tzv. daně ekologické. Občas je tato skupina daní taktéž nazývána jako daně energetické. Jejich cíle jsou téměř stejné a jsou mezi nimi v nejednom případě jen nepatrné rozdíly.

Obě kategorie daní mají za úkol snížení tzv. škodlivé spotřeby a zajistit co nejvyšší přínos do „státní kasy“. Avšak plnění těchto úkolů je proti sobě v rozporu. Například příliš vysoké sazby spotřební daně mohou od spotřeby dané komodity odradit, čímž mohou ohrozit saldo státního rozpočtu. Tato daň je všeobecně považována za výnosově silnou a stabilní, tím umožňuje vládě zachovávat rozsah výdajů.

Tyto daně jsou vybírány celními úřady, jednorázově u výrobce, avšak ve skutečnosti zatěžují až konečného spotřebitele. Sazby spotřebních daní nejsou stanoveny procentem z ceny, ale většinou jako částka na jednotku množství. Jsou součástí základu daně pro výpočet daně z přidané hodnoty, tím je jejich ekonomický dopad znásoben.²

Selektivní spotřební daně mají regresivní dopad, tedy větší daňové břemeno nesou poplatníci s nižšími příjmy. To vyplývá ze skutečnosti, že spotřeba tabáku, alkoholických nápojů či výrobků z roby není proporcionální k výši důchodů. U tabáku je například v některých zemích největší spotřeba právě u nejchudších vrstev. Z hlediska inflace nejsou

---

¹ KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

² BAKEŠ, Milan, Marie KARFÍKOVÁ, Petr KOTÁB, Hana MARKOVÁ. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 519 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.

tyto daně považovány jako nebezpečné. S růstem cen totiž zůstává nominálně konstantní, protože nebývá počítána z prodejní ceny. V některých zemích se vyskytují i daň z cukru, šumivých nápojů, cementu, textilu, barviv, pojištění aj.³

2.1 Daňový systém České republiky

Náš daňový systém se od svého vzniku v roce 1993 příliš nezměnil. Došlo pouze k několika dílčím změnám. Za jednu z největších inovací lze bezesporu označit právě zavedení zmíněných energetických daní v roce 2008.

2.1.1 Přímé daně

Přímými daněmi lze označit ty daně, které hradí ten, kdo je nese na úkor svého příjmu nebo svého majetku. Zároveň není možný jejich legální přenos na jiný subjekt.

Mezi přímé daně zařadíme například daň z příjmu fyzických osob. U této daně byla v roce 2008 zavedena jednotná sazba daně a to ve výši 15 % a současně došlo ke sjednocení sazeb pro daň vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů plynoucích fyzickým osobám ze zdrojů na území České republiky, která činí rovněž 15 %. V témže roce bylo také zrušeno společné zdanění manželů.

Další daní, kterou řadíme do skupiny přímých daní, je daň z příjmů právnických osob. U této daně došlo od roku 1992, kdy sazby činila 42 %, k postupnému snížení na nynějších 19 %. Investiční společnosti, podílové fondy a instituce penzijního pojištění podléhají nižší sazbě daně, která od roku 2004 činí 5 %.

Daň z nemovitosti se taktéž řadí mezi přímé daně. Touto daní jsou zatíženy pozemky a stavby. V případě pozemku je vyměřovacím základem buď výměra pozemku anebo jeho cena. Sazba je závislá na jeho umístění a způsobu využití. V případě staveb je základem daně jejich zastavěná plocha, sazba daně závisí na druhu a způsobu využití. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

Mezi přímé daně řadíme také daň silniční, kterou jsou zatížena pouze vozidla používaná nebo určená k podnikání. Ostatní vozidla jsou od daně osvobozena. Sazby se stanovují jako pevné roční částky. V případě osobních vozidel závisí výše daně na zdvihovém

---

³ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

objemu motoru vozidla. U nákladních vozidel je důležitý počet náprav a jejich celková hmotnost. Zároveň je zaveden zvláštní poplatek („mýtné“) za užívání dálnic, který jsou povinni platit všichni uživatelé vozidel, kteří dálnice využívají, bez ohledu na to, zda jsou tato vozidla používána k podnikání či nikoliv.

Součástí přímých daní je také daň z nabytí nemovitosti, která k 1.1.2014 nahradila daň z převodu nemovitostí.

2.1.2 Nepřímé daně

Nepřímé daně nedopadají na jejich nositele přímo, ale jsou zahrnuty v ceně zboží a služeb. Subjekt, který tyto daně odvádí, není totožný se subjektem, na který tato daň dopadá. Plátce tedy tuto daň přenáší prostřednictvím ceny na poplatníka. U plátce je pouze „průběžnou položkou“ a nijak neovlivňuje majetkové poměry.

Mezi nepřímé daně řadíme daň z přidané hodnoty. Tato daň je harmonizována příslušnými předpisy Evropské unie. V České republice jsou zavedeny dvě sazby daně. Základní sazba je stanovena na 21 % a snížená sazba na 15%. Sníženou sazbou jsou zatíženy zejména potraviny a dále potom např. léky, tiskoviny, hromadná osobní doprava, pohřební služby, vodné a stočné, kulturní činnosti atd. Povinnost registrace k této dani je stanovena osobám, jejichž roční obrat přesáhne částku 1 mil. Kč. Jako plátce DPH se lze registrovat také dobrovolně.

Neméně významnými nepřímými daněmi jsou spotřební daně.⁴ Těmto daním je věnována hlavní část této práce. Od roku 2008 jsou zavedeny ekologické daně, které se také řadí mezi daně nepřímé.

2.2 Historie daní na území České republiky

Počátek daní jako takový se datuje do 4. tisíciletí př. K. V té době se daně vybíraly v naturální podobě a to například jako obilí, dobytek, atp. Vývoj daňového systému postupoval velmi pomalu. Jeho smyslem bylo zejména financování pokladen vládců, avšak nejednalo se o žádný promyšlený systém.

Na území dnešní České republiky se první zmínky o daních objevují v 10. století. Jednalo se o dobrovolné naturální platby obyvatel. Povinná daň byla zavedena až

---

⁴ Finanční správa. Finanční správa [online]. 1.1.2013 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu>

Boleslavem I., který tuto daň pojmenoval jako daň z míru avšak náznak první české daňové soustavy lze datovat do roku 1517, ze kterého pochází berní předpis stavovského sněmu.

První spotřební daně na našem území se objevují v roce 1522, kdy byla tehdejší daňová soustava obohacena o daň z vína a daň z piva. Během Třicetileté války byly zavedeny daně z nápojů, ryb nebo dobytka. V období vlády Marie Terezie a Josefa II. dochází k odstraňování nerovnoměrností a úpravám zejména v oblasti přímých daní.

Při vzniku Československa byla převzata daňová soustava z Habsburské monarchie. Obdoba dnešní spotřební daně byla zavedena na alkoholické nápoje, jako je líh, šumivé víno a pivo, na nealkoholické nápoje (minerální voda), dále na některé potraviny a to na cukr, maso apod. Také byla uvalena tzv. potravní daň. Za zmínku stojí rovněž zatížení daněmi spotřebních předmětů jako je uhlí, minerální oleje, motorová vozidla a také daň z vodní síly. Po druhé světové válce byly některé z těchto daní zrušeny.

Po politickém převratu v roce 1948 byly provedeny značné změny i v daňovém systému. Spotřební daně byly nahrazeny daněmi obecnými, následně přejmenovány na nákupní. Ty byly znovu zrušeny a vyměněny za daň z výkonu a daň z obratu. Po roce 1989 politické změny opět vyžadovaly i změny v oblasti daní a proto byla se vznikem samostatné České republiky, tedy k 1.1.1993 zavedena zcela nová daňová soustava.⁵

2.3 Spotřební daně v České republice

V České republice se spotřební daně nepřetržitě užívají od 1.1.1993. Nejprve byl jejich režim upraven pouze zákonem č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Postupně se přibližovaly systému evropského práva, sazby se přibližovaly minimálním sazbám platným v Evropské unii, upravoval se režim osvobození od daně a podobně. Se vstupem do Evropské unie byl přijat zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních.

2.3.1 Předmět a plátce daně

Předmětem daně dle zákona jsou tzv. vybrané výrobky. Těmito vybranými výrobky jsou minerální olej, líh, pivo, tabákové výrobky a v neposlední řadě též víno a meziprodukty.

Plátcem spotřební daně je právnická nebo fyzická osoba:

---

⁵ JEŽEK, Jakub. *Analýza vývoje spotřeby daně v letech 1993 – 2011 v ČR*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce Ing. Karel Zeman, CSc.

- která je provozovatelem daňového skladu, oprávněným příjemcem, oprávněným odesílatelem nebo výrobcem;
- již vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit;
- uplatňující nárok na odpočet daně;
- která poskytla zajištění daně při dopravě vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně, při níž došlo k porušení tohoto režimu;
- již vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit při přijetí vybraných výrobků uvedených do volného daňového oběhu v jiném členském státě Evropské unie;
- která skladuje nebo dopravuje vybrané výrobky, aniž prokáže, že se jedná o výrobky pro osobní spotřebu nebo uvádí vybrané výrobky do volného oběhu, aniž prokáže, že se jedná o výrobky zdaněné;
- která je daňovým zástupcem pro zasílání vybraných výrobků z jiného členského státu Evropské unie na daňové území České republiky.

Jako plátce jsou osoby povinny registrovat se nejpozději v den vzniku první povinnosti daň přiznat a zaplatit. Osoba uplatňující nárok na vrácení daně je povinna se registrovat nejpozději do dne, kdy poprvé uplatní nárok na vrácení daně, pokud již není jako plátce zaregistrována. Ke každé dani je povinnost registrovat se samostatně.

Daňová povinnost vzniká plátcí výrobou vybraných výrobků na daňovém území České republiky nebo dovozem vybraných výrobků na daňové území České republiky nebo výrobou vybraných výrobků na daňovém území Evropského společenství nebo dovozem vybraných výrobků na daňové území Evropského společenství.

2.3.2 Povinnost přiznat a zaplatit daň

Povinnost přiznat a zaplatit daň vzniká okamžikem uvedení vybraných výrobků do volného daňového oběhu na daňovém území České republiky. Při dovozu vzniká tato povinnost dnem vzniku celního dluhu, pokud nebyly vybrané výrobky uvedeny do režimu podmíněného osvobození od daně. Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká také

- u vybraných výrobků dopravovaných v režimu podmíněného osvobození od daně okamžikem jejich ztráty nebo znehodnocení,
- u vybraných výrobků osvobozených od daně okamžikem jejich použití pro jiné účely, než na které se osvobození od daně vztahuje,

- u vybraných výrobků, u nichž byla vrácena daň, okamžikem jejich použití pro jiné účely, než se vrácení daně vztahuje,
- dnem zúčtování ztráty nebo znehodnocení výrobků,
- dnem nabytí vybraných výrobků nebo dnem jejich prodeje plátcí nebo dnem zjištění, že plátce vybrané výrobky po nějakou dobu držel a to tím dnem, který nastal dříve,
- okamžikem porušení režimu podmíněného osvobození od daně během dopravy vybraných výrobků,
- dnem přijetí vybraných výrobků, které byly uvedeny do volného oběhu v jiném členském státě a které jsou určeny pro účely podnikání na daňovém území České republiky nebo k plnění úkolů veřejnoprávního subjektu na daňovém území České republiky nebo dnem ukončení dopravy na daňovém území České republiky,
- dnem zániku nebo odejmutí povolení pro provozování daňového skladu nebo zvláštního povolení na přijímání a užívání vybraných výrobků osvobozených od daně,
- dnem přijetí vybraných výrobků uvedených do volného daňového oběhu v jiném členském státě, které byly zaslány právnické nebo fyzické osobě, která nepodniká ani nevykonává jinou samostatnou hospodářskou činnost, na daňové území České republiky nebo
- dnem použití pro vlastní spotřebu.

Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká také dnem přechodu nebo převodu vlastnického práva k nezdaněným vybraným výrobkům, které se nacházejí mimo režim podmíněného osvobození od daně a tvoří obchodní majetek, při nájmu podniku nebo jeho části, při prodeji podniku nebo jeho vložení jako vklad do obchodní společnosti nebo družstva. Další skutečnosti zakládající povinnost přiznat a zaplatit daň jsou vymezeny pro konkrétní spotřební daň.

Zdaňovacím obdobím pro vybrané výrobky s výjimkou dovážených, je kalendářní měsíc.

2.3.3 Osvobození od daně

Osvobození od daně se vztahuje na vybrané výrobky dovezené, pokud se na ně vztahuje osvobození příležitostného dovozu zboží v osobních zavazadlech cestujícího, člena posádky letadla nebo dovozu pohonných hmot cestujícím nebo se na ně vztahuje osvobození

od cla. Dále se jsou od daně osvobozeny vybrané výrobky nakoupené bez daně za stavu ohrožení státu a válečného stavu, pokud tak nařídí vláda, dovezené nebo dopravené výrobky z jiného členského státu na daňové území České republiky pro ozbrojené síly členských států Severoatlantické aliance smlouvy s výjimkou ozbrojených sil České republiky. Osvobození se také vztahuje na vybrané výrobky dopravené z území jiného členského státu Evropské unie osobám uvedeným v §15 odst. 1 zákona č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních, tj. osoby požívající výsady a imunity. Těmito osobami jsou např. orgány Evropských společenství, členové diplomatických a zvláštních misí, úředník zastupitelství mezinárodní organizace. Od spotřební daně jsou osvobozeny také výrobky, které byly dovezeny ze třetích zemí. Podmínkou je, že jsou dle mezinárodních smluv osvobozeny od daně z přidané hodnoty a výrobky dovozené mezinárodními organizacemi nebo jejich členy, pokud jsou rovněž dle mezinárodních smluv osvobozeny od daně z přidané hodnoty. Podmíněné osvobození od spotřební daně se vztahuje na výrobky umístěné v daňovém skladu a výrobky dopravované za podmínek stanovených pro dopravu a vývoz. Další skutečnosti pro osvobození jsou specifikovány pro každý typ spotřební daně odděleně.

2.3.4 Prokázání zdanění vybraných výrobků

Na daňovém území České republiky se prokazuje zdanění vybraných výrobků uvedených do volného oběhu obvykle daňovým dokladem nebo dokladem o prodeji příp. dokladem o dopravě. Při dovozu se zdanění prokazuje rozhodnutím celního úřadu o propuštění výrobků do volného oběhu nebo do režimu aktivního zušlechťovacího styku. Zdanění vybraných výrobků je nutno prokazovat pouze v případě, že nejsou určeny pro osobní spotřebu.

Každý daňový doklad obsahuje identifikační údaje plátce i nabyvatele. V případě právnických osob se jedná o název nebo obchodní firmu, sídlo a daňové identifikační číslo plátce (nabyvatele). Je-li plátce (nabyvatel) osobou fyzickou pak na daňovém dokladu musí být uvedeno jméno a příjmení, popř. obchodní firma, místo pobytu a daňové identifikační číslo. Dále je nutné uvést množství vybraných výrobků uvedených do volného oběhu, jejich název a případně i jejich obchodní označení, výši spotřební daně celkem, datum vystavení a číslo daňového dokladu.

Doklad o prodeji opět musí obsahovat identifikační údaje plátce i nabyvatele, množství prodaných vybraných výrobků. Dále musí být uvedena výše spotřební daně celkem, datum vystavení dokladu a číslo dokladu o prodeji.

Doklad o dopravě vystavuje právnická nebo fyzická osoba, která vybrané výrobky již uvedené do volného oběhu vydá pro dopravu, ale nejsou splněny podmínky, které stanovují povinnost vydání daňového dokladu. Opět je zde povinnost uvést na doklad identifikační údaje odesilatele, místo určení, množství dopravovaných vybraných výrobků, jejich název a případně i obchodní označení. Nutné je také uvést výši spotřební daně, datum vystavení a číslo dokladu o dopravě.

Vybrané výrobky lze dopravovat pouze s některým z výše uvedených dokladů. Pokud jsou tyto výrobky uvedeny do volného oběhu v jiném členském státě a zasílány osobě se sídlem nebo místem pobytu na daňovém území České republiky, který nevykonává samostatnou hospodářskou činnost či nepodniká, lze dopravovat pouze s dokladem, který potvrzuje jejich zdanění v daném členském státě Evropské unie, ze kterého byly zaslány.

V případě minerálních olejů musí být na dokladu uveden také kód nomenklatury daného minerálního oleje. Nutné je uvést množství minerálních olejů v členění dle jednotlivých sazeb spotřební daně. Pokud se jedná o minerální oleje barvené či značkové musí to být na dokladu uvedeno. Při dopravě některých zkapalněných plynů může být také k prokázání zdanění použit doklad o zajištění daně. U lihu a lihovin je nutné na dokladu prokazující zdanění uvést i objemové procento alkoholu. Na dokladu pro prokázání zdanění u tabákových výrobků se uvádí cena pro konečného spotřebitele a neuvádí se výše spotřební daně celkem.⁶

2.3.5 Správce daně

Správcem spotřebních daní jsou orgány celní správy. Celní správa je hierarchicky uspořádaná soustava státních orgánů. Každý článek plní své úkoly. Plátcí přijdou do styku zejména s celními úřady, u kterých se podává daňové přiznání a platí vyměřená daň.

Každý daňový subjekt spadá pod místně příslušný celní úřad. Místní příslušnost se řídí sídlem právnické osoby nebo místem pobytu osoby fyzické. Vedle základní místní příslušnosti existuje tzv. odvozená místní příslušnost, která je dána např. umístěním daňového skladu. Jejím smyslem je zvýšení operativnosti komunikace mezi daňovým subjektem a správcem daně. U spotřebních daní se můžeme setkat i se speciální místní příslušností. V tomto případě je správcem daně celní úřad s územní působností městské části

---

⁶ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Praha 1. Touto příslušností se řídí vybrané osoby požívající výsad a imunit se sídlem v jiném členském státě Evropské unie. Jsou jimi např. diplomatické mise či konzulární úřady apod.

Nadřazeným orgánem celnímu úřadu je celní ředitelství. V České republice je celkem osm celních ředitelství a to v Praze, Brně, Ostravě, Plzni, Olomouci, Ústní nad Labem, Hradci Králové a Českých Budějovicích. V jejich kompetenci je zejména vydávání a naopak zase odnímání různých povolení nutných pro činnost plátce daně. Jedná se například o povolení provozování daňového skladu, povolení být ručitelem pro provozování daňového skladu či zvláštní povolení na přijímání a užívání vybraných výrobků osvobozených od daně apod. Celní ředitelství je také odvolacím orgánem pro daňové subjekty v případech odvolání proti rozhodnutím celních úřadů.

V celostátní působnosti pro spotřební daně je správním úřadem Generální ředitelství cel. Jeho hlavní náplní je přezkum rozhodnutí vydaných celními ředitelstvími v rámci opravných řízení, zjišťování sběru statistických údajů a v neposlední řadě také kontakt s celními správami a orgány ostatních členských států Evropské unie.⁷

2.3.6 Vrácení daně

Plátci spotřební daně může vzniknout nárok na vrácení daně. U zdaněných vybraných výrobků uvedených do volného oběhu může tento nárok vzniknout dnem propuštění vybraných výrobků do režimu vývozu či do režimu pasivního zušlechťovacího styku, pokud daňový subjekt prokáže vystoupení těchto výrobků z daňového území Evropského společenství nebo dnem jejich opětovného uvedení do režimu podmíněného osvobození od daně. Daň je možno vrátit pouze provozovateli daňového skladu, jež tyto výrobky uvedl do volného oběhu a jemuž byly tyto výrobky vráceny jako nepřevzaté kupujícím nebo z důvodu vypořádání nároků z vad a to pouze, pokud plátce doposud za tyto výrobky neobdržel úplatu nebo v případě, že tuto úplatu vrátil.

Plátci, který výrobky uvedené do volného oběhu na území České republiky dopraví do jiného členského státu Evropské unie za účelem podnikání nebo při plnění úkolů veřejnoprávního subjektu, vzniká nárok na vrácení daně v případě, že uplatnění nároku oznámí celnímu úřadu před odesláním těchto výrobků, zároveň musí předložit doklad o zaplacení daně vztahující se na tyto výrobky. Nárok na vrácení vznikne také, pokud jsou

---

⁷ SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 300 s. ISBN 978-807-3574-437.

vybrané výrobky dopravovány se zjednodušeným průvodním dokladem podle §30 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních nebo pokud předloží navracené vyhotovení tohoto zjednodušeného průvodního dokladu, který musí být však řádně potvrzený příjemcem. Dále nárok vzniká pokud daňový subjekt předloží doklad o zaplacení daně v členském státě určení, nebo ve státě, ve kterém došlo ke ztrátě vybraných výrobků během dopravy nebo kde tato ztráta byla zjištěna nebo předloží doklad o skutečnosti, že výrobek není ve státě určení předmětem daně, popřípadě je-li od daně osvobozen. V případě zdaněných vybraných výrobků podléhajících značení, které byly uvedeny do volného oběhu na daňovém území České republiky, musí plátce předložit potvrzení od správce daně jiného členského státu, že značení byla zničena nebo odstraněna. Nárok vzniká dnem splnění poslední podmínky.

Plátci, který předloží doklad o tom, že byla daň za vybrané výrobky zaplacená na území České republiky a tyto výrobky byly zaslány fyzické osobě do jiného členského státu a zároveň předloží doklad o přiznání daně v tomto členském státě, vzniká nárok na vrácení daně dnem předložení těchto dokladů.

U zdaněných výrobků uvedených do volného oběhu vzniká nárok na vrácení daně oprávněným příjemcům nebo výrobcům, kteří nejsou provozovateli daňového skladu, pokud vybrané výrobky vlastní a dojde-li k jejich ztrátě nebo znehodnocení.

Nárok může plátce uplatnit v daňovém přiznání a to pouze do výše skutečně zaplacené daně vypočtené dle sazby daně platné v den dovozu nebo v den uvedení do volného daňového oběhu. Přesahuje-li částka nároku částku daňové povinnosti v daném období, postupuje se podobně jako při vypořádání daňového přeplatku.

Neuplatní-li plátce nárok na vrácení daně, pohlíží se při dalším uvedení do volného daňového oběhu na tyto výrobky tak, jako by byl tento nárok uplatněn. Do šesti měsíců ode dne, kdy mohl být nárok poprvé uplatněn, nárok na vrácení daně zaniká.

Vrácení daně mohou za určitých podmínek nárokovat i osoby požívající výsad a imunit a ozbrojené síly členských států NATO (s výjimkou ozbrojených sil České republiky).⁸

2.3.7 Zajištění daně

Pokud daň není zaplacená v zákonné lhůtě, pak celní úřad použije na její úhradu zajištění daně. Zajištění spotřební daně může být provedeno převodem finančních prostředků

---

⁸ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

na depozitní účet pro zajištění daně zřízený celním úřadem, přičemž složitel nevzniká nárok na úrok ze složené částky, nebo zárukou, pokud o jejím přijetí rozhodne celní úřad nebo ručením, pokud osobu ručitele povolí celní úřad.

V případě, že daň bude zajištěna ručením, musí ručitel v záruční listině dle vzoru prohlásit, že s dlužníkem splní zaručenou výši daně a jejího příslušenství do výše uvedené v záruční listině. Pokud dlužník daň nezaplatí ve lhůtě splatnosti, celní úřad jej vyzve k zaplacení a tuto skutečnost oznámí ručiteli, pokud byla zajištěna ručením. Pokud i nadále nedojde k uhrazení daně dlužníkem, vyzve celní úřad k zaplacení daně ručitele. Ručitel může i bez udání důvodu své ručení vypovědět, ale účinky výpovědi jsou naplněny až 16. dnem po doručení této výpovědi celnímu úřadu. Ručitel však nadále ručí za všechny závazky k placení spotřební daně, které vznikly nebo vzniknou do dne účinnosti této výpovědi.

Zajištění daně musí pro každý daňový sklad odpovídat výši daně, která připadá na vybrané výrobky, u nichž provozovatel daňového skladu předpokládá, že bude ve zdaňovacím období, ve kterém se zajištění poskytuje, zahájena jejich doprava. Minimální výše zajištění je jedna dvanáctina výše daně, která připadala na vybrané výrobky, u nichž byla doprava zahájena v předchozím běžném roce. U výrobků, u kterých vzniká daňová povinnost výrobou na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie a jsou v tomto zdaňovacím období umístěny v daňovém skladu v režimu podmíněného osvobození musí zajištění odpovídat jedné dvanáctině výše daňové povinnosti, která provozovateli vznikla při výrobě vybraných výrobků v běžném roce bezprostředně předcházejícím zdaňovacím období a to v případě, že není daň zajištěna v plné výši vzhledem k předpokladu dopravy těchto výrobků. Pokud je daňový sklad nově založený, potom zajištění daně odpovídá očekávané daňové povinnosti.

Provozovatel daňového skladu je povinen průběžně sledovat výši zajištění daně a předávat celnímu úřadu evidenční údaje.⁹

2.3.8 Energetické daně

Mezi spotřební daně jsou některými odborníky také řazeny daně energetické (ekologické). Ty byly v České republice zavedeny k 1.1.2008 zákonem č. 261/2007 Sb. o

---

⁹ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

stabilizaci veřejných rozpočtů. Mezi tyto daně se řadí daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny.¹⁰

2.1 Harmonizace v rámci Evropské unie

Jako členský stát Evropské unie je Česká republika povinna respektovat článek 99 o založení Evropského hospodářského společenství, tedy podřídit se také unijní legislativě týkající se akcízů.

Podle direktivy se nesmí v členských státech vybírat jiná spotřební daň než z alkoholu, tabáku, minerálních olejů, piva a vína. Pokud by však taková daň nebránila volnému obchodu, může získat výjimku. Občané zemí Evropské unie mohou pro svou osobní spotřebu dovážet libovolné množství zboží z jiné členské země. V těchto případech se uplatňuje princip země původu.¹¹

Prvotně stanoveným cílem Komise v oblasti harmonizace bylo sladění struktury a později i samotných daňových sazeb. V průběhu 90. let minulého století získalo velkou podporu zavádění ekologických daní jako součást ekologických daňových reforem. Uvalení těchto daní mělo být kompenzováno nižším zdaněním práce a tím přispět k podpoře politiky zaměstnanosti států.¹²

Směrnice rady 2008/118/ES ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daní vytváří společná opatření pro výrobky podléhající spotřební dani pro zajištění jejich volného oběhu tak, aby bylo zajištěno řádné fungování vnitřního trhu Evropské unie. Zároveň ruší směrnici 92/12/EHS.

Tato směrnice stanoví obecnou úpravu spotřebních daní, které ovlivňují spotřebu níže uvedeného zboží:

- energetické produkty a elektřina,
- alkohol a alkoholické nápoje,
- tabákové výrobky.

---

¹⁰ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

¹¹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

¹² ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Tyto výrobky podléhají spotřební dani v okamžiku výroby, včetně těžby, na území Evropské unie nebo v okamžiku dovozu do Evropské unie.

Pokud nevedou k formalitám při přechodu hranic v rámci Evropské unie, mohou země Evropské unie také vybírat daně z výrobků jiných, než ze zboží podléhajícího spotřební dani a z poskytnutí služeb včetně těch, které se týkají zboží podléhající spotřební dani, jestliže tyto daně nemají povahu daní z obrátu.

Daňová povinnost dle směrnice vzniká okamžikem propuštění ke spotřebě v zemi Evropské unie. Osobou povinnou k této dani je obvykle oprávněný skladovatel nebo registrovaný příjemce. Země EU mohou prominout nebo vrátit spotřební daň ze zboží podléhajícího spotřební dani, které bylo propuštěno ke spotřebě. Země Evropské unie mohou určit příslušné podmínky, pokud ovšem výsledek nevytváří novou třídu osvobození.

Zboží podléhající spotřební dani je osvobozeno od spotřební daně, je-li určeno k použití:

- v rámci diplomatických nebo konzulárních vztahů,
- mezinárodními organizacemi,
- ozbrojenými silami členských států OSN,
- ozbrojenými silami Spojeného království rozmístěnými na Kypru,
- ke spotřebě podle smlouvy uzavřené s třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi.

Členské státy mohou osvobodit zboží podléhající spotřební dani od této daně, je-li prodávané v bezdaňových prodejnách¹³ (duty free tax shop), nebo které je převáženo v zavazadlech cestujících do třetích zemí letadlem či lodí. Taktéž se osvobození může vztahovat na zboží prodávané na palubě letadla nebo lodi během letu či plavby do třetích zemí. Vztahují se na ně stejná pravidla jako na zboží prodávané v bezdaňových prodejnách. Členské státy mohou osvobození přiznat formou vrácení daně. Členské státy musí přijmout taková opatření, aby nebylo osvobození zneužíváno k daňovým únikům, apod.

Každá země Evropské unie si pak určuje pravidla týkající se výroby, zpracování a držení zboží podléhající spotřební dani.

---

¹³ Bezdaňovou prodejnu se rozumí jakékoli zařízení umístěné na letišti nebo v přístavu, jež splňuje podmínky stanovené příslušnými orgány členských států.

Zboží podléhající spotřební dani je možno přepravovat v režimu s podmíněným osvobozením od daně v rámci Evropské unie a to z daňového skladu nebo z místa dovozu do jiného daňového skladu, oprávněnému příjemci, na místo vývozu z Evropské unie nebo příjemci osvobození (diplomatické nebo konzulární vztahy, mezinárodní organizace, ...). Pokud se přepravuje zboží podléhající spotřební dani, je nutno použít elektronický správní doklad. Příslušné orgány Evropské unie mohou požadovat zajištění rizika spojená s přepravou v režimu podmíněného osvobození a to po registrovaném příjemci nebo oprávněném skladovateli. Zajištění může v zásadě poskytnout i druhá strana.

Povinnost k dani vzniká pouze v členské zemi Evropské unie, ve které zboží podléhající spotřební dani bylo nabyto soukromou osobou pro její vlastní spotřebu a je touto osobou přepravováno z jedné členské země do jiné. K ručení, zda je zboží podléhající spotřební dani určeno pro soukromou osobu, berou země Evropské unie v úvahu:

- obchodní status držitele zboží,
- místo, kde se zboží nachází,
- jakýkoli doklad týkající se zboží,
- povahu zboží,
- množství zboží.

Je-li zboží podléhající dani určené ke spotřebě v jedné zemi Evropské unie drženo pro obchodní účely v jiné členské zemi, je předmětem spotřební daně a daňová povinnost vzniká v tom státě, v němž je drženo. Spotřební daň zaplacená v první zemi Evropské unie může být vrácena. V případě prodeje na dálku z jedné členské země do druhé musí prodávající zaplatit spotřební daň v zemi určení.

Jednotlivé státy mohou vyžadovat, aby zboží podléhající spotřební dani neslo daňové značení nebo vnitrostátní identifikační značení.¹⁴

V roce 2012 vstoupilo v platnost Nařízení Rady EU č. 389/2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a o zrušení nařízení ES č. 2073/2004.

Výměna informací o záležitostech týkající se spotřebních daní je nezbytná k získání přesné představy o situaci některých osob. Členské státy však nemohou zcela libovolně podnikat kroky za účelem shromažďování těchto informací. Je nezbytné nadále dodržovat

---

¹⁴ Směrnice 2008/118/ES

nařízení o jednotném kontaktním místě v každém členském státě. Také v zájmu účinného boje proti podvodům je nezbytné zachovat ustanovení o výměně informací bez předchozí žádosti. Vzhledem k velkému množství takových informací je důležité pro usnadnění takové výměny určit kategorie informací, jež mají být vyměňovány povinně, avšak členské státy by neměly přijít o možnost získat i informace, které nejsou v těchto kategoriích zařazeny.

Výměna informací by měla probíhat takto. Příslušný orgán každého členského státu předá informace příslušným orgánům ostatních dotčených členských států bez předchozí žádosti v těchto případech:

- pokud v jiném členském státě došlo k nesrovnalosti nebo porušení právních předpisů o spotřebních daních, nebo pokud existuje podezření, že k tomu došlo;
- pokud nesrovnalost nebo porušení právních předpisů o spotřebních daních na území jednoho členského státu může mít následky v jiném členském státě;
- pokud existuje nebezpečí podvodu nebo ztráty spotřební daně v jiném členském státě;
- pokud došlo k úplnému zničení nebo nenahraditelné ztrátě zboží podléhajícího spotřební dani v režimu s podmíněným osvobozením;
- pokud během přepravy zboží podléhajícího spotřební dani uvnitř Evropské unie došlo k mimořádné události, která není upravena ve směrnici 2008/118/ES a tato událost může mít vliv na výpočet spotřební daně, kterou má hospodářský subjekt odvést. K výměně těchto informací využije elektronický systém, k tomu zřízený.

Příslušný orgán, který poskytl tyto informace, může zároveň požádat, aby mu druhá strana poskytla zpětnou vazbu o krocích, které byly na základě poskytnutých informací učiněny.

Příslušné orgány členských států si mohou bez předchozí žádosti předávat navzájem informace potřebné k zajištění správného uplatňování právních předpisů o spotřebních daních, které jsou jim známy a na něž se nevztahuje povinnost výměny informací. K tomuto účelu mohou také využít elektronický systém, je-li to technicky možné. Opět je možno také požádat o zpětnou vazbu o krocích, které na základě získaných informací dotýčný orgán učinil.¹⁵

---

¹⁵ Nařízení Rady (EU) č. 389/2012 ze dne 2. května 2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a o zrušení nařízení (ES) č. 2073/2004

3 Analýza vybraných spotřebních daní

Některé spotřební daně jsou v poslední době často diskutovaným tématem a to ať už se jedná o výběr daní a daňové úniky, nebo o výši daňových sazeb. Právě těmto daním jsou věnovány následující kapitoly.

3.1 Daň z lihu

Daň z lihu je jedna ze selektivních spotřebních daní. Jejím předmětem je líh (etanol). Podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních je předmět daně definován jako:

- líh včetně neodděleného lihu vzniklého kvašením obsažený v jakýchkoli výrobcích, nejde-li o výrobky uvedené pod kódy nomenklatury¹⁶ 2203 – 2206 a celkový obsah lihu v těchto výrobcích činí více než 1,2 % objemových etanolu,
- líh, který je obsažen ve výrobcích uvedených pod kódy nomenklatury 2204-2206, pokud celkový obsah lihu v těchto výrobcích překračuje hodnotu 22 % objemových etanolu,

příčemž na líh denaturovaný jiným než stanoveným způsobem nebo použitý pro jiný než stanovený účel se pohlíží jako na líh nedenaturovaný.¹⁷

Zákon o spotřebních daních je z určitého pohledu nepřesný. Ztotožňuje totiž líh a etanol. Dle chemické definice se za etanol považuje alkohol odvozený od uhlovodíku etanu s přesně daným chemickým vzorcem. Lihem se potom myslí směs etanolu s lihem. Ve skutečnosti se však etanol v praxi vyskytuje téměř vždy ve směsi s vodou, takže tento definiční nedostatek nemá dopady na vymezení předmětu daně.

Výroba a úprava lihu, lihovin a alkoholických nápojů patří v České republice mezi koncesované živnosti. Žadatel o koncesi musí mít požadovaný typ vzdělání a často je nutná i délka praxe v oboru. V současné praxi se objevuje mnoho druhů lihu. Pokud je budeme chtít dělit, jedním ze základních kritérií je jeho původ. Takto můžeme líh rozdělit na:

- kvasný, vznikající zpracováním přírodních surovin (obilí, brambory, cukrové řepy) a získává se destilací po ukončení kvasného procesu výchozí suroviny;

---

¹⁶ Jednotlivé použité kódy nomenklatury jsou podrobněji vysvětleny v příloze č. 1

¹⁷ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

- syntetický, který se vyrábí chemickou syntézou, díky novým technologiím často není na první pohled rozeznatelný od lihu kvasného, pochází z ropy a uhlí a nesmí být použit ke konzumním účelům ani v kosmetickém průmyslu.

Vyrobený líh se nadále upravuje. Výsledkem jsou další druhy lihu (bezvodý, rafinovaný, technický, zvláště nebo obecně denaturovaný apod.). Z hlediska daní je významný proces denaturace, během něhož se líh znehodnocuje k pitným účelům. K obecné denaturaci dochází pomocí denaturační směsi, jejíž složení není zveřejňováno. Záměrem je, aby se zpětnou destilací neuvolnili z lihu všechny látky obsažené v denaturační směsi a líh nemohl být použit k pitným účelům a to zejména z toho důvodu, že takto denaturovaný líh je zcela osvobozen od daně a toho by mohlo být lehce zneužito k daňovým podvodům. Pro zvláštní denaturaci se používají denaturační prostředky, které už jsou veřejné (např. ajatin, glycerin, apod.).

V České republice má hlubokou tradici také pěstitelské pálení. Při splnění hlavní podmínky, že pálenka je vyrobena pro osobní spotřebu pěstitele a některých dalších podmínek jako maximální objem, apod. je prodej takto vyrobeného lihu daňově zvýhodněn. Pravidla pro pěstitelské pálení jsou dána zákonem o lihu.¹⁸

Plátci daně jsou právnické či fyzické osoby uvedené v odstavci 2.3 této práce jako plátci spotřebních daní všeobecně a dále právnické a fyzické osoby, které:

- nakoupí nebo dovezou líh a výrobky obsahující líh určený v rámci podnikatelské činnosti k výrobě potravin, výrobu či přípravu léčiv, líh zvláště denaturovaný syntetický nebo zvláště denaturovaný kvasný k použití pro stanovený účel a také vzorky určené pro povinné rozbor;
- nakoupí líh nebo dovezou líh a výrobky obsahující líh určený k aromatizaci, kdy u nápojů obsah etanolu nepřesáhne 1,2 % objemových nebo jiných potravin s výjimkou těch, které jsou uvedeny pod kódy nomenklatury 2207 a 2208;
- skladují nebo uvádějí do volného oběhu líh, včetně neodděleného lihu vzniklého kvašením, obsažený v jakýchkoli výrobcích, s výjimkou výrobků uvedených pod kódy nomenklatury 2203 až 2206, pokud celý obsah lihu činí více jak 1,2 % objemových etanolu a líh uvedený pod kódem nomenklatury 2204 až 2206, pokud obsah lihu v těchto výrobcích činí více než 22 % objemových etanolu s výjimkou

---

¹⁸ SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 300 s. ISBN 978-807-3574-437.

potravinářských výrobků s obsahem nižším jak 8,5 litru ve 100 kg čokoládových výrobků nebo 5 litrů etanolu ve 100 kg ostatních potravinových výrobků a etanol obsažený v lécích;

- překročí při výrobě nebo oběhu lihu stanovené normy ztrát lihu.

Právnícké a fyzické osoby, nakupující nebo dovážející líh určený pro potravinářské výrobky jsou povinny oznámit správci daně v každém kalendářním roce první nákup nebo dovoz výrobků obsahující líh určený k aromatizaci splňujících podmínky pro osvobození od daně.

Povinnost přiznat a zaplatit daň z lihu vzniká dnem vzniku povinnosti přiznat a zaplatit všeobecnou spotřební daň a také:

- dnem zjištění překročení stanovených norem ztrát z lihu při výrobě a oběhu lihu;
- dnem zjištění neoprávněně odejmutého lihu z výrobního procesu, ze zásob nebo při dopravě;
- dnem zjištění neoprávněné regenerace lihu;
- dnem nabytí, prodeje nebo zjištění nezdaněného lihu u právnické či fyzické osoby, která skladuje nebo dopravuje vybrané výrobky, aniž prokáže, že se jedná o vybrané výrobky pro osobní spotřebu nebo neprokáže jejich oprávněné nabytí bez daně nebo dnem nabytí lihu, který právnické nebo fyzické osoby vyrobily bez povolení a to tím dnem, který nastane dříve;
- v případě ukončení činnosti nejpozději jeden den před podáním žádosti o výmaz z obchodního rejstříku nebo žádosti o zrušení živnostenského povolení.

Osvobozen od daně je líh, který splňuje podmínky osvobození od všeobecné spotřební daně a také, pokud je určený k použití jako materiál vstupující v rámci podnikatelské činnosti při výrobě potravin, potravinových doplňků, přídatných látek vyjma výrobků pod kódy nomenklatury 2207 a 2208. Dále se osvobození vztahuje na potravinářské výrobky, ve kterých obsah lihu nepřesahuje 8,5 litru ve 100 kg čokoládových výrobků nebo 5 litrů ve 100 kg ostatních výrobků opět mimo výrobky uvedené pod kódy nomenklatury 2207 resp. 2208 a líh obsažený v léčivech. Osvobozený je také etanol obsažený v látkách určených k aromatizaci nápojů pokud jeho obsah nepřesáhne 1,2 % objemových nebo jiných potravin s výjimkou těch, co jsou uvedeny pod kódy nomenklatury 2207 a 2208. Kromě toho se osvobození vztahuje na líh pro výrobu léčiv a líh obecně denaturovaný, přiboudliny a líh ve výrobcích, pokud jsou vyrobeny z lihu denaturovaného. Osvobozuje se rovněž líh ve vzorcích

odebraných státem, ve vzorcích pro povinné rozborů a líh obsažený ve výrobcích pod kódy nomenklatury 2207, 2208, 3301 nebo 3302 znehodnocených podle pokynů za přítomnosti úředních osob správce daně nebo za jejich přítomnosti zničených nebo líh ve výši technicky zdůvodněných ztrát, maximálně však do výše stanovených norem.

Základem daně z lihu je jeho množství v hektolitrech etanolu při teplotě 20 °C zaokrouhlené na dvě desetinná místa.¹⁹

Sazby daně jsou stanoveny takto:

Tabulka 3.1: Sazby daně z lihu

Kód nomenklatury	Text	Sazba daně (prosinec 2013)
2207	Lih obsažený ve výrobcích uvedených pod kódem nomenklatury 2207	28 500 Kč/ hl etanolu
2208	Lih obsažený ve výrobcích pod kódem nomenklatury 2208 s výjimkou ovocných destilátů pěstitelského pálení v množství do 30 litrů etanolu pro jednoho pěstitele a jedno výrobní období podle zákona č. 61/1997 Sb., o lihu	28500 Kč/ hl etanolu
2208	Lih obsažený v ovocných destilátech z pěstitelského pálení v množství do 30 litrů etanolu pro jednoho pěstitele za jedno výrobní období dle zákona č. 61/1997 Sb., o lihu	14 300 Kč/ hl etanolu
Ostatní	Lih obsažený ve výrobcích uvedených pod ostatními kódy nomenklatury	28 500 Kč/ hl etanolu

Zákon č. 61/1997 Sb., o lihu upravuje zásady a podmínky výroby a oběhu lihu. Prováděcími předpisy k tomuto zákonu jsou pak upraveny kvalitativní parametry jednotlivých druhů lihu. Zákon se nezabývá definicemi jednotlivých druhů lihovin, ty upravují nařízení ES. Vzhledem k tomu, že jsou lihoviny potravinou, zabývá se jimi zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

Se správou spotřební daně souvisí povinné značení lihu, které bylo zavedeno na podporu její účinnosti zákonem č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu. Tímto zákonem bylo zavedeno povinné značení lihovin kontrolními páskami.

Zajištění daně z lihu se řídí stejnými pravidly jako spotřební daně všeobecně. Pokud provozovatel daňového skladu provozuje pouze jeden daňový sklad, zajištění daně

¹⁹ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

poskytnuté složením nebo převodem finančních prostředků na depozitní účet činí nejvýše 40 mil. Kč. V případě, že provozuje více jak jeden daňový sklad, zajištění daně činí maximálně 120 mil. Kč. Pro stanovení výše zajištění daně se nebere v úvahu množství lihu určeného pro zvláštní účely, jehož vlastníkem je stát ani množství lihu obecně denaturovaného podle zákona o lihu.²⁰

3.2 Harmonizace zdanění alkoholu v rámci Evropské unie

Minimální sazby spotřebních daní pro líh a alkoholické nápoje ustanovuje Směrnice 92/84/EHS o sbližování sazeb spotřebních daní na líh a alkoholické nápoje. Základ pro výběr daně z lihu je objem čistého alkoholu.

Tyto směrnice upravují mimo zdaňování lihovin a etanolu určeného ke konzumaci také zdanění piva a nápojů s pivem míchaných, víno, ostatní fermentované nápoje jako je například jablečné víno (cider) a meziprodukty jako sherry nebo portské. Spotřební daň se nemusí platit z podomácky vyrobených produktů, s výjimkou lihovin, pokud nejsou určeny pro obchodní účely.

Směrnice Rady 92/84/EHS o sbližování sazeb spotřební daně z alkoholu a alkoholických nápojů stanoví minimální sazby daně pro každou kategorii výrobků. Členské státy tak mohou zcela libovolně stanovit své vnitrostátní sazby nad úrovní minimálních sazeb.

---

²⁰ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Tabulka 3.2: Minimální sazby spotřebních daní z alkoholu

Kategorie výrobků	Minimální sazba stanovená směrnicí
Víno a kvašené nápoje jiné než víno a pivo	0 EUR na hl výrobku
Pivo	0,748 EUR na hl na stupeň Plato nebo 1,87 EUR na hl na stupeň alkoholu
Meziprodukty	45 EUR na hl výrobku
Líc a lihoviny	550 EUR na hl čistého alkoholu ²¹

Zdroj: Zpráva komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o sazbách spotřební daně uplatňovaných na alkohol a alkoholické nápoje

Počátkem roku 1997 byla pro oblast spotřebních daní vytvořena pracovní skupina, která se zabývá podvody a skládá se ze zástupců členských států a Komise. Skupina měla zjišťovat povahu a rozsah podvodů, jakož i nedostatky a slabé stránky systémů regulace a kontroly a dále měla doporučovat řešení, případně navrhopat zlepšení těchto systémů. V dubnu 1998 došla skupina k závěru, že podvody v odvětvích tabáku a alkoholu dosahují znepokojivých rozměrů.

Za Evropskou unii jako celek odhadovaly členské státy v roce 1996 ztrátu přibližně 1,5 miliard EUR v odvětví alkoholu (asi 8 % celkových příjmů ze spotřební daně z alkoholických nápojů). Podvody související s alkoholem mají tendenci se soustředit na zneužívání systému držby a pohybu uvnitř Společenství. Jde o podvody zaměřující se na trhy těch členských států, v nichž jsou sazby spotřební daně vysoké. Zisky podvodníků vyplývají z daňového zatížení, které je u výrobků ve srovnání s vlastní hodnotou daných výrobků velice vysoké. V některých případech dochází k podvodům i z důvodu značných rozdílů v sazbách spotřební daně či DPH mezi členskými státy.²²

Více o daňových únicích a boji proti nim v kapitole 3. Optimalizace spotřebních daní.

3.2.1 Příjmy daně z lihu

Následující tabulka poskytuje přehled o vývoji příjmů daně z lihu v České republice v posledních letech, jak je uvádí Celní správa ČR na svých internetových stránkách. Zdrojem

²¹ Členské státy uplatňující sazbu nepřesahující 1 000 EUR svou vnitrostátní sazbu snížit nemohou. Členské státy uplatňující sazbu vyšší než 1 000 EUR nemohou svou vnitrostátní sazbu snížit pod tuto úroveň.

²² Zpráva Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru. 2004. Dostupné z:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2004:0223:FIN:CS:PDF>

dat jsou vybrané údaje z řádných a dodatečných daňových přiznání týkající se lihu a lihovin, které jsou předmětem daně. V tabulce jsou uvedeny zůstatky na účtech CS ČR dle výpisu z České národní banky k 31.12. daného roku.

V tabulce 3.3 můžeme vidět vývoj příjmů daně z minerálních olejů v posledních letech. Většinu příjmů tvoří daň vyměřená z výrobků vyrobených v České republice anebo na území členských států Evropské unie (2.sloupec). Celkové příjmy se ve sledovaném období pohybují v blízkosti rozmezí 6 – 7 mld. Kč. Nejvíce bylo vyinkasováno v roce 2007 a nejméně v roce 2005.

Celkový roční chronologický průměr příjmů daně za období 2005-2012 je 6,7 mld. Kč (viz. tabulka 3.4).

Tabulka 3.3: Příjmy státního rozpočtu z daně z lihu v jednotlivých letech

Příjmy (v Kč) ze spotřební daně z lihu a lihovin			
Rok	Z dovozu²³	Vnitrostátní²⁴	Celkem
2012	31 247 615,40	6 478 022 735,19	6 509 270 350,59
2011	25 905 759,90	6 739 908 062,83	6 765 813 822,73
2010	25 166 462,50	6 498 240 744,10	6 523 407 206,60
2009	18 980 758,90	6 918 387 030,12	6 937 367 789,02
2008	21 503 218,37	7 055 900 190,93	7 077 403 409,30
2007	14 729 409,99	7 107 092 338,58	7 121 821 748,57
2006	13 113 003,00	6 793 213 093,49	6 806 326 096,49
2005	12 730 508,60	5 761 596 941,08	5 774 327 449,68

Zdroj: Daňová správa České republiky

Pozn.: Inkaso spotřební daně (platby daně na účet celního úřadu v daném období) je oproti vyměřené spotřební dani časově posunuto v návaznosti na splatnost daně.

Tabulka 3.4: Chronologický průměr ročních příjmů daně z lihu za období 2005-2012

Z dovozu	Vnitrostátní	Celkem
20 198 239,24	6 747 507 328,31	6 767 705 567,55

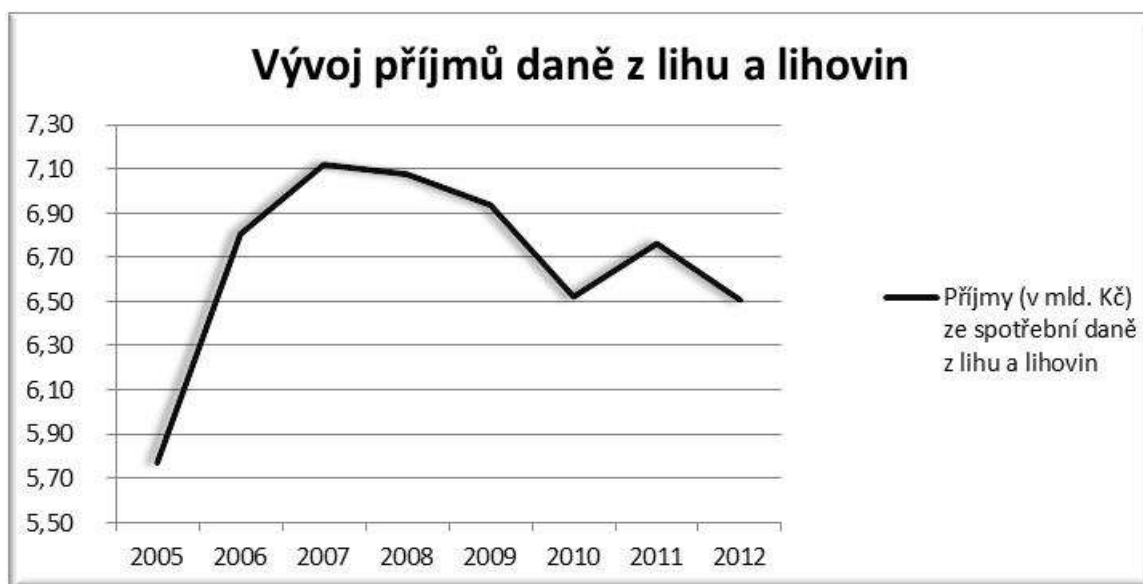
²³ Daň vyměřená z výrobků z dovozu ze třetích zemí

²⁴ Daň vyměřená z výrobků vyrobených na daňovém území ČR a doprava z EU

Výnos spotřební daně z lihu byl v roce 2012 negativně ovlivněn především změnou nákupních preferencí konzumentů související s výskytem metylalkoholu v lihovinách. Preference byly ovlivněny zejména zvyšováním cen lihovin. Spoustu konzumentů lihovin se částečně nebo zcela odklonilo od konzumace lihovin s obsahem alkoholu vyšším jak 40 % obj. a nahradilo je jinými alkoholickými nápoji. Na výši výnosu měl nesporně i dvoutýdenní zákaz nabídky a prodeje lihovin vyhlášený Ministerstvem zdravotnictví ČR, který souvisel se zjištěním obsahu metylalkoholu v lihovinách. Podle vyjádření zástupců Unie výrobců a dovozců lihovin klesl prodej alkoholu díky této „metylalkoholové aféře“ v průměru o 10 %. V gastronomických zařízeních tento byl pokles ještě výraznější, nakonec byl vyčíslen na snížení o 15 %, v maloobchodní síti o 6 %, což je celkové snížení prodeje asi o 5,5 mil. litrů alkoholu. Lze tedy jistě očekávat, že důsledky této kauzy se projeví ve značné míře také ve statistických údajích týkajících se roku 2013.²⁵

Na následujícím Grafu 3.1 je zobrazen vývoj příjmů daně z lihu a lihovin graficky. Odtud je zřejmé, že po vstupu do Evropské unie byl v této oblasti zaznamenán prudký nárůst příjmů, který ovšem v následujících letech spíš začal klesat. Tento pokles je do značné míry zaviněn i ekonomickou krizí, jež se v České republice začala projevovat v průběhu roku 2008.

Graf 3.1: Vývoj celkových příjmů daně z lihu a lihovin v mld. Kč

²⁵ CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Informace o činnosti Celní správy České republiky za rok 2012*. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202012.pdf>

3.2.2 Podíl spotřební daně na konečné ceně výrobku

Konečnou cenu výrobku podléhajícímu spotřební dani z lihu tvoří vždy alespoň tyto složky:

- náklady na výrobu, skladování, prodej apod.,
- spotřební daň,
- DPH.

Příklad 1

Božkov vodka

Cena:	139,90 Kč	Objem	0,5 l
Sazba daně	28 500 Kč/hl	Obsah alkoholu	37,5 %

Absolutní množství etanolu: $0,005 \cdot 37,5 \div 100 = 0,001875$

Spotřební daň: $28\,500 \cdot 0,001875 = 53,4375 \doteq 53,44$

DPH: $0,1736 \cdot 139,90 = 24,28664 \doteq 24,29$

Cena před zdaněním: $139,9 - 53,44 - 24,29 = 62,17$

Podíl spotřební daně na ceně: $53,44/139,9 = 0,371696$ tj. **38,2 %**

Příklad 2

Čertův Hlt Vodka

Cena:	99,90 Kč	Objem	0,5 l
Sazba daně	28 500 Kč/hl	Obsah alkoholu	37,5 %

Absolutní množství etanolu: $0,005 \cdot 37,5 \div 100 = 0,001875$

Spotřební daň: $28\,500 \cdot 0,001875 = 53,4375 \doteq \mathbf{53,44}$

DPH: $0,1736 \cdot 99,90 = 17,34264 \doteq \mathbf{17,34}$

Cena před zdaněním: $99,90 - 17,34 - 53,44 = 29,12$

Podíl spotřební daně na ceně: $53,44/99,90 \doteq 0,5349349$ tj. **53,49 %**

Dle uvedených příkladů lze konstatovat, že největší podíl na konečné ceně alkoholických nápojů má dle předpokladu spotřební daň. V některých případech, zejména u levnějšího alkoholu, se jedná i o více jak 50% podíl. U příkladu 2 dokonce můžeme vidět, že podíl spotřební daně společně s podílem DPH tvoří 70 % konečné ceny.

Sazby daně z lihu se od roku 1993, kdy byla tato daň zavedena s novým daňovou soustavou, výrazně zvýšili. K nejvýraznějšímu nárůstu došlo v roce 1998, kdy byla daňová sazba navýšena o 39 Kč na jeden litr etanolu. K podobnému navýšení došlo také v roce 2004, kdy byla sazba zvýšena o 31 Kč na jeden litr etanolu. V tomto roce navíc došlo ke změně základu daně z jednoho litru na jeden hektolitr. Tato změna byla způsobena vstupem do Evropské unie. Vývoj sazeb zobrazuje Tabulka 3.5.

Tabulka 3.5: Změny sazeb daně z lihu v ČR

Rok změny	1993	1994	1995	1998	2004	2010
Výše sazby	180 Kč/l	190 Kč/l	195 Kč/l	234 Kč/l	26 500 Kč/hl	28 500 Kč/hl

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Tabulka 3.6: Porovnání předpokládaného výnosu se skutečným výnosem daně z lihu v letech 2005-2012

Porovnání celkového předpokládaného výnosu daně z lihu a lihovin se skutečným výnosem (v mld. Kč)				
Rok	Předpoklad	Skutečnost	Rozdíl	%
2005	5,30	5,80	0,50	109,4
2006	6,20	6,80	0,60	109,7
2007	6,80	7,10	0,30	104,4
2008	7,00	7,10	0,10	101,4
2009	7,10	6,90	-0,20	097,2
2010	7,50	6,50	-1,00	086,7
2011	7,60	6,80	-0,80	089,5
2012	7,40	6,50	-0,90	087,8

Zdroj: Celní správa ČR

Z tabulky 3.6 je zřejmé, že ačkoliv předpokládaný výnos spotřební daně z lihu roste, skutečný výnos má spíše opačnou tendenci, tedy pokles. V roce 2012 bylo ve skutečnosti vybráno ve skutečnosti jen 87,8 % původního odhadu.

3.3 Daň z minerálních olejů

Minerální oleje jsou zřejmě nejkomplikovanějším předmětem spotřebních daní. Nejen, že se jedná o nejpočetnější skupinu, ale předmětem nejsou pouze samotné výrobky, ale také jejich směsi nebo směsi s dalšími výrobky s přesně definovanými parametry, přičemž si laik těžko vytvoří představu, o co se vlastně jedná. Řada z nich, nemá v zákoně uvedeno svoje pojmenování, místo nich jsou uvedeny pouze kódy nomenklatury, což orientaci v zákoně dělá ještě obtížnější. U vybraných olejů je nutné sledovat i účel jejich použití, protože předmětem daně jsou právě pouze při konkrétním použití. Zpravidla se jedná o pohon motorů nebo výrobu tepla.²⁶

Podle zákona je předmět daně z minerálních olejů definován takto:

- motorové benziny uvedené pod kódy nomenklatury 2710 11 41 až 2710 11 59, benziny jiné než motorové uvedené pod kódy nomenklatury 2710 11 11 až 2710 11 90 (dále ostatní benziny) a letecké pohonné hmoty benzinového typu uvedené pod kódy nomenklatury 2710 11 31 a 2710 11 70;
- střední oleje a těžké plynové oleje uvedené pod kódy nomenklatury 27 10 19 11 až 27 10 19 49;
- těžké topné oleje uvedené pod kódy nomenklatury 27 10 19 51 až 27 10 19 69;
- odpadní oleje uvedené pod kódy nomenklatury 2710 91 až 2710 99;
- zkapalněné ropné plyny a zkapalněný bioplyn určené k použití, nabízené k prodeji nebo používané pro pohon motorů, výrobu tepla, pro stacionární motory, pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty, která nejsou schválená nebo používání na veřejných cestách či v souvislosti s provozem a stroji používanými na stavbách, stavebně inženýrských pracích a veřejných pracích nebo pro jiné účely uvedené pod kódy nomenklatury 2711 12 11 až 2711 19;
- zákonem definované směsi výše uvedených vybraných výrobků;
- minerální oleje uvedené pod kódy nomenklatury 1507 až 1508 (pokud jsou určeny pro pohon motorů, pro výrobu tepla nebo výrobu zákonem definovaných směsí), 2707, 2709, 2710 19 71 až 2710 19 99, 2714 a 2715, 2901 a 2902, 2905 11 00 (nejsou-li syntetického původu a pokud jsou určeny pro pohon motorů nebo pro výrobu tepla), 3403, 3811, 3817, 3824 90 99 (pokud jsou určeny pro pohon

---

²⁶ SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 300 s. ISBN 978-807-3574-437.

motorů, pro výrobu tepla nebo pro výrobu směsí uvedených v zákoně) a to pouze tehdy, jsou-li určeny k použití, nabízeny k prodeji nebo používány pro pohon motorů, pro výrobu tepla nebo pro výrobu směsí uvedených v zákoně;

- výše uvedené výrobky, určené k použití nabízené k prodeji nebo používané pro pohon motorů, pokud nejsou předmětem daně ze zemního plynu a některých dalších plynů nebo předmětem daně z pevných paliv;
- výrobky uvedené pod kódy nomenklatury 2701 až 2715 s výjimkou výrobků, které jsou předmětem daně ze zemních plynů a některých dalších plynů nebo předmětem daně z pevných paliv a výjimkou minerálních olejů určených k použití, nabízených k prodeji nebo používaných pro výrobu tepla;
- výrobky určené k použití, nabízené k prodeji nebo používané jako přísada nebo plnidlo do minerálních olejů určených k použití, nabízených k prodeji nebo používaných pro pohon motorů s výjimkou výrobků, které absorbují vodu z minerálních olejů v nádržích a palivových systémech.

Zjednodušením pro pochopení předmětu daně může být rozdělení minerálních olejů, do několika skupin.

V první skupině (uvedené v § 45 odst. 1 zákona 353/2003 Sb., o spotřebních daních) se nacházejí oleje, z nichž většina je využívána k pohonu motorů automobilů či jiných dopravních prostředků. Až na několik výjimek se jedná o „čisté přírodní“ oleje vzniklé rafinací z ropy. Do této skupiny patří benzín, jenž je navíc rozlišen ještě podle obsahu olova. Dále sem řadíme petrolej, o kterém lze říci, že má všestranné použití, v dnešní době mimo jiné jako palivo pro trysková letadla nebo v přenosných vařičích a ve směsi se zkapalněným kyslíkem jako raketové palivo. Poslední část této skupiny tvoří odpadní oleje. Všechny tyto oleje jsou vždy předmětem daně. Pokud jsou používány za účelem pohonu motorů nebo výroby tepla, podléhají zdanění při uvedení do volného oběhu. V případě jiného použití jsou od daně osvobozeny, často však bývá podmínkou získat povolení na přijímání a užívání těchto vybraných výrobků. Specifické postavení v rámci olejů mají zkapalněné ropné plyny. Jsou tříděny do tří skupin a to odráží úroveň zdanění.

Další skupinu tvoří oleje uvedené v § 45 odst. 2 téhož zákona, což jsou zejména směsi minerálních olejů nebo jejich směsi s dalšími výrobky. Tyto směsi lze vyrábět pouze v daňových skladech. Patří sem směsná nafta, což je směs motorové nafty s biosložkou. Povinnost přimíchávat biosložku je dána zákonem o ochraně ovzduší. Pro účely daně se

rozlišují dvě skupiny a to nízkoprocentní (podíl biosložky je nižší než 5%), většina nafty na českém území je však vysokoprocentní, u které je podíl této složky více jak 31 %. Dalšími jsou směsi benzinu s lihem nebo s ETBE (Ethyl-terc. butyl éter), také známé jako lihobenzín. Přimíchávání těchto biosložek je dáno opět zákonem. Tyto minerální oleje jsou opět vždy předmětem daně. Pokud se používají pro pohon motorů či k výrobě tepla, podléhají zdanění. V ostatních případech použití mohou být osvobozeny, podmínkou je opět zvláštní povolení.

Třetí skupinu tvoří minerální oleje uvedené v zákoně pouze pod kódy nomenklatury (§45 odst. 3). Tyto oleje jsou předmětem daně pouze v případě, pokud jsou určeny pro pohon motorů nebo výrobu tepla. Patří sem např. sójové, podzemnicové, kokosové oleje aj. Druhou podskupinou jsou oleje, které jsou předmětem daně vždy, avšak pouze při použití pro pohon motorů či výrobu tepla vzniká povinnost platit daň.

Do čtvrté skupiny lze zařadit v podstatě jakýkoli další výrobek, který lze použít jako pohonnou hmotu (§ 45 odst. 5). V páté skupině jsou skupiny výrobků, které jsou-li využity pro výrobu tepla (§ 45 odst. 6), stávají se předmětem daně. V zákoně jsou opět uvedeny pouze jejich kódy nomenklatury. Výrobky ze čtvrté a páté skupiny podléhají takové sazbě, které se daný konkrétní výrobek nejvíce přibližuje, z předmětu daně jsou vyjmuty výrobky, které jsou předmětem daně ze zemního plynu anebo daně z pevných paliv.

Poslední skupinou jsou výrobky, které se přidávají do pohonných hmot za účelem snížení tření uvnitř motoru (§ 45 odst.7). Tato praktika má za následek růst výkonu a snížení spotřeby paliva. Tato aditiva jsou zdaněna stejnou sazbou jako pohonná hmota, do které jsou přimíchána. Pokud je aditivum určeno pro více druhů olejů, použije se nejvyšší sazba daně. Do předmětu daně nepatří výrobky, které brání zamrznutí olejů v nádržích a palivových systémech.²⁷

Plátcem daně z minerálních olejů, jsou plátcí uvedení jako plátcí spotřební daně obecně a dále pak fyzické nebo právnické osoby, kterým vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň při použití nebo prodeji minerálních olejů, přísady či plnidla do minerálních olejů a při prodeji či bezplatném předání odpadních olejů uvedených v § 45 jako předmět daně.

Základem daně je množství minerálních olejů vyjádřený v 1000 litrech při teplotě 15 °C. Pro těžké topné oleje je základem daně množství vyjádřené v tunách čisté hmotnosti.

---

²⁷ SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 300 s. ISBN 978-807-3574-437.

Pro výpočet daňové povinnosti je rozhodující množství v okamžiku vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit. Vypočtené množství minerálních olejů, u kterých vznikla daňová povinnost, se zaokrouhluje na dvě desetinná místa.

Tabulka 3.7: Sazby daně z minerálních olejů

Kód nomenklatury	Text	Sazba daně
2710	Motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu podle § 45 odst. 1 písm. a) s obsahem olova do 0,013 g/l včetně	12 840 Kč/1000 l
	Motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu podle § 45 odst. 1 písm. a) s obsahem olova nad 0,013 g/l	13 710 Kč/1000 l
	Střední oleje a těžké topné oleje podle § 45 odst. 1 písm. b)	10 950 Kč/1000 l
	Těžké topné oleje podle § 45 odst. 1 písm. c)	472 Kč/t
	Odpadní oleje podle § 45 odst. 1 písm. d)	660 Kč/1000l
2711	Zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. e)	3 993 Kč/t
	Zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. f)	0 Kč/t
	Zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. g)	1 290 Kč/t

Směsi minerálních olejů se z velké části zdaňují stejnou sazbou jako minerální olej, kterému se svými vlastnostmi a účelem použití nejvíce přibližují, některé směsi mají pevně stanovené sazby.

Dle zákona jsou od daně osvobozeny ty minerální oleje a směsi minerálních olejů, které jsou používány pro jiné účely, než je pohon motorů nebo výroba tepla. Osvobození se však nevztahuje na ostatní benziny a minerální oleje používané k mineralogickým postupům nebo v metalurgických procesech. Dále jsou od daně osvobozeny ostatní benziny, pokud jsou používány za účelem výroby výrobků, které nejsou předmětem daně, avšak je nutné nabyvatelem předložit prodávajícímu průkaz živnostenského oprávnění pro výrobu a dovoz chemických látek a chemických přípravků. Neučiní-li tak, právo na osvobození zaniká. Minerální oleje uvedené v § 45 odst. 1,2 a 3 spotřebované v prostorách podniku na výrobu

uvedených výrobků podle § 19 odst. 2 písm. a) (výrobky v režimu podmíněného osvobození od daně), ve kterém byly vyrobeny nebo zpracovány, pokud souvisejí s výrobou. Osvobozeny jsou také letecké pohonné hmoty benzinového typu uvedené pod kódy nomenklatury 2710 11 31 nebo 2710 11 70 nebo tryskové palivo uvedené pod kódem nomenklatury 2710 19 21 používané jako pohonná hmota pro leteckou dopravu a letecké práce s výjimkou těch, které jsou používány pro soukromé létání. Od daně jsou také osvobozeny některé minerální oleje používané k výrobě tepla nebo jako pohonná hmota pro plavby po vodách na daňovém území České republiky, včetně plaveb z nebo do jiného členského státu Evropské unie, vyjma soukromých plaveb. V případě, že směsi minerálních olejů a lihu kvasného bezvodého zvláště denaturovaného splňující kritéria udržitelnosti biopaliv používané jako testované pohonné hmoty v rámci schválených projektů, taktéž podléhají osvobození od daně. Od daně jsou dále osvobozeny minerální oleje do výše technicky zdůvodněných ztrát při dopravě a skladování. Osvobození se vztahuje také na metylestery nebo etylestery mastných kyselin uvedené pod kódy nomenklatury 3824 90 99, rostlinné oleje uvedené pod kódy nomenklatury 1507 a 1518, které splňují kritéria udržitelnosti biopaliv a jsou určeny k použití, nabízeny k prodeji nebo používány pro účely pohonu motorů, zkapalněný bioplyn uvedený pod kódem nomenklatury 2711 19, splňující požadavky udržitelnosti biopaliv a je předmětem daně podle § 45 odst. 1 písm. e) a minerální oleje vyrobené z nepotravinářských částí biomasy nebo z biologického odpadu, splňující kritéria udržitelnosti biopaliv a odpovídají minerálním olejům uvedeným v § 45 odst. 1 písm. a) nebo b), nebo směsím uvedeným v § 45 odst. 2 písm. l).²⁸

Značkování a barvení je specifická forma značení vybraných minerálních olejů. Jedná se o způsob značení, který mohou ověřit pouze lidé vybavení speciální chemikálií pro detekci použití barvicí látky, na rozdíl od nálepek a kontrolních pásek, jejichž použití může kontrolovat de facto každý. U běžných spotřebitelů není téměř vnímáno. V podstatě to znamená, že se do minerálního oleje přidá v přesně definovaném množství směs červeného barviva se značkovací látkou. K této praxi dochází od roku 1994, kdy se se značkováním a barvením začalo. Podnětem k tomu bylo zjištění z daňových kontrol, při kterých bylo zjištěno, že do pohonných hmot byly přidávány oleje, aniž by prošli procesem zdanění. Osoby, zajišťující značení, mají povinnost získat povolení od celního ředitelství. Značení minerálních olejů má dvě podoby a to značkování a barvení nebo značkování.

---

²⁸ Zákon č. 535/2003 Sb., o spotřebních daních

Formou značkování a barvení se značí minerální oleje určené pro výrobu tepla a pro pohon motorů u vodní přepravy z území České republiky na území jiného členského státu EU. Minerální oleje určené jako pohonná hmota naopak tímto procesem naopak projít nesmějí. Značeny by měly být pouze oleje určené ke spotřebě v tuzemsku. Značení probíhá výhradně v daňovém skladu.

Značkování slouží ke značení zejména těžkých topných olejů, plynových olejů, mazacích olejů, organických rozpouštědel a některých dalších olejů jako je benzol, toluol apod. Podmínkou je, že nejsou určeny pro výrobu pohonných hmot a značení není na závadu jejich použitelnosti. I tato forma slouží ke značení minerálních olejů určených ke spotřebě na daňovém území České republiky. Značení probíhá na základě povolení celního ředitelství.²⁹

U daně z minerálních olejů celkové zajištění daně za jeden daňový sklad činí nejvýše 100 mil. Kč, jestliže provozovatel daňového skladu poskytne zajištění daně složením nebo převodem finančních prostředků na depozitní účet pro zajištění daně celním úřadem. V některých případech při dopravě v režimu podmíněného osvobození od daně nevyžaduje zajištění daně žádné.³⁰

3.3.1 Harmonizace zdanění minerálních olejů v rámci Evropské unie

Zdanění spotřeby minerálních olejů bylo předmětem Směrnice 92/81/EHS. Na základě Jednotného celního sazebníku tato směrnice klasifikovala jednotlivé druhy minerálních olejů. Jednotlivé sazby pak upravovala Směrnice 92/82/EHS. V roce 2003 došlo k zásadním změnám Směrnicí 2003/96/ES, která restrukturalizuje zdaňování energetických produktů a elektrické energie. Stanovuje sazby daně u vybraných výrobků z energetických produktů podle účelu použití. (Tabulka 3.8 – Tabulka 3.10)³¹

---

²⁹ SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 300 s. ISBN 978-807-3574-437.

³⁰ Zákon č. 535/2003 Sb., o spotřebních daních

³¹ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Tabulka 3.8: Minimální sazby daně z paliv – pohonných hmot

Subjekt daně	Základ daně	Min. sazba od 1.1.2004	Min. sazba od 1.1.2010
Benzin olovnatý	1000 l	421,0 EUR	421,0 EUR
Benzin bezolovnatý	1000 l	359,0 EUR	359,0 EUR
Nafta	1000 l	302,0 EUR	330,0 EUR
Petrolej	1000 l	302,0 EUR	330,0 EUR
LPG	1000 l	125,0 EUR	125,0 EUR

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Tabulka 3.9: Minimální sazby daně z paliv pro průmyslové nebo komerční účely

Subjekt daně	Základ daně	Min. sazba od 1.1.2004
Nafta	1000 l	21,0 EUR
Petrolej	1000 l	21,0 EUR
LPG	1000 l	41,0 EUR

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Tabulka 3.10: Minimální sazby daně z paliv pro topné účely

Subjekt daně	Základ daně	Min. sazba od 1.1.2004 pro obchodní účely	Min. sazby od 1.1.2004 pro neobchodní účely
Nafta	1000 l	21,0 EUR	21,0 EUR
Těžký topný olej	1000 l	15,0 EUR	15,0 EUR
Petrolej	1000 l	0,0 EUR	0,0 EUR

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

3.3.2 Příjmy daně z minerálních olejů

Tabulka o příjmech daně z minerálních olejů je rovněž jako u daně z lihu sestavena ze statistik uváděných na internetových stránkách Celní správy ČR a opět vychází z údajů z řádných a dodatečných daňových přiznání. V tabulce jsou uvedeny zůstatky na účtech CS ČR dle výpisu z České národní banky k 31.12. daného roku. Příjmy daně z minerálních olejů jsou jednoznačně nejvyšší ze všech příjmů ze spotřebních daní vybíraných na území České

republiky. Podíl prostředků převedených do Státního fondu dopravní infrastruktury z příjmů ze spotřební daně z minerálních olejů představuje 9,1 %.

Tabulka 3.11: Příjmy státního rozpočtu z daně z minerálních olejů v jednotlivých letech

Příjmy (v Kč) ze spotřební daně z minerálních olejů			
Rok	Z dovozu	Vnitrostátní	Celkem
2012	11 483 084,41	81 227 106 118,84	81 238 589 203,25
2011	6 147 509,94	83 384 687 483,02	83 390 834 992,96
2010	34 339 623,13	83 687 643 807,66	83 721 983 430,79
2009	52 182 537,85	81 547 651 975,07	81 599 834 512,92
2008	5 882 428,77	84 200 916 743,91	84 206 799 172,68
2007	-51 045 490,19	82 951 749 376,57	82 900 703 886,38
2006	35 921 809,00	78 799 591 818,62	78 835 513 627,62
2005	121 427 418,32	77 568 111 548,90	77 689 538 967,22

Zdroj: Daňová správa České republiky

Pozn.: Inkaso spotřební daně (platby daně na účet celního úřadu v daném období) je oproti vyměření spotřební dani časově posunuto v návaznosti na splatnost daně.

Z tabulky je jasné čitelný vývoj těchto příjmů. Nejvyšší výnos přinesl rok 2008 a to přes 84 mld. Kč. Od roku 2009 celkové příjmy spíše klesají. V roce 2007 dosáhlo inkaso příjmů z dovozu dokonce výrazně záporných čísel. Příjmy z minerálních olejů tvoří pravidelně každý rok zhruba 50-60 % příjmů ze všech spotřebních daní. V roce 2005 dosahovaly téměř 70% podíl.

Chronologický průměr ročních příjmů za období 2005-2012 ukazuje Tabulka 3.12.

Tabulka 3.12: Chronologický průměr ročních příjmů za období 2005-2012

Z dovozu	Vnitrostátní	Celkem
21 411 952,84	81 995 692 862,67	82 017 104 815,51

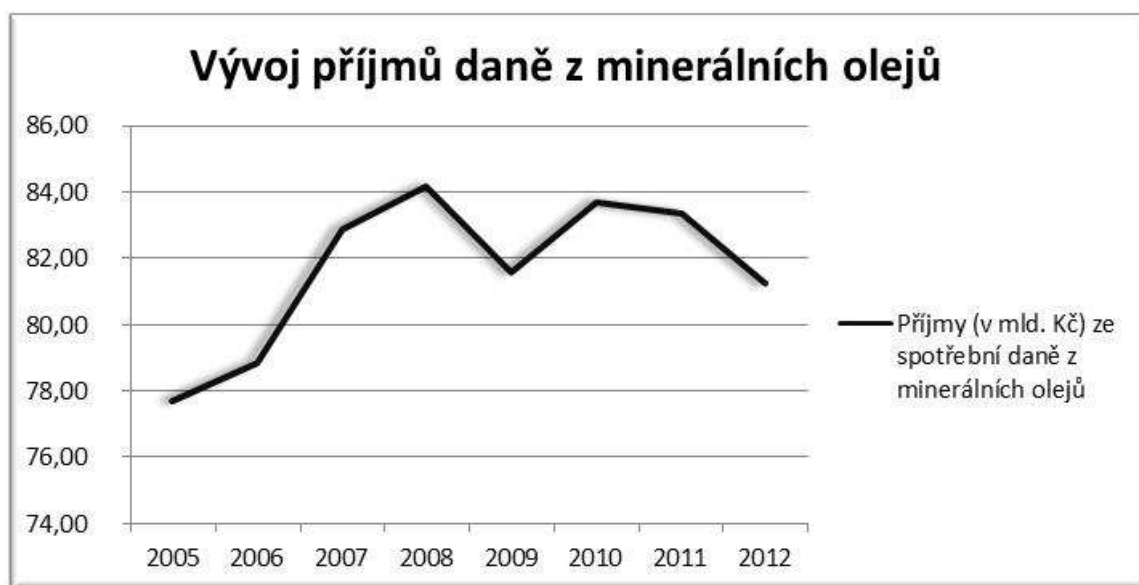
V průběhu roku 2012 ekonomika České republiky stagnovala. Pokles výnosů daně z minerálních olejů je odrazem přetrvávajících nižších prodejů motorové nafty či benzínu. Pokles je způsoben zejména vysokými prodejními cenami na vnitrozemských benzinových pumpách, kdy řidiči tranzitní kamionové dopravy nakupují pohonné hmoty v sousedních zemích, kde je nákup pro ně výhodnější. Důvodem poklesu prodejů je také snižující se

spotřeba u nových motorů splňující přísnější emisní normy EURO 5 a 6. Nižší prodeje jsou také způsobeny obavami z budoucího ekonomického vývoje a také omezování používání motorových vozidel. Podle odhadů společnosti Benzina a.s. klesla od roku 2007 spotřeba benzinů o 15 %. Mezi tyto faktory patří i nahrazování starších osobních motorových vozidel novými, rozšiřování používání alternativních paliv a také musíme zvážit technologický pokrok projevující se snižováním objemů zážehových motorů a snižováním spotřeby paliva u nových motorů.³²

Na následujícím Grafu 3.2 je zřejmý propad příjmů v roce 2009. Ačkoliv se v následujícím roce se výše těchto příjmů vrátila téměř na stejnou úroveň jako v roce 2008, následoval následující období opět pokles. Na vývoj příjmů daně z minerálních olejů má do značné míry vliv i nedávná ekonomická krize. Avšak v porovnání s příjmy daně z lihu není její dopad tak výrazný.

Graf 3.2: Vývoj příjmů daně z minerálních olejů v období od roku 2005 do roku 2012

³² CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Informace o činnosti Celní správy České republiky za rok 2012*. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202012.pdf>

3.3.3 Podíl daně z minerálních olejů na konečné ceně

Odhadnutá cena benzínu	36 Kč/litr	Odhadnutá cena nafty	36,9 Kč/litr
Sazba spotřební daně za litr	12,84	Sazba spotřební daně za litr	10,95
DPH za litr	6,2496	DPH za litr	6,40584
celková daň	19,0896	celková daň	17,35584
podíl daně z benzínu na ceně	0,356666667 tj.35,67 %	podíl daně z nafty na ceně	0,296747967 tj. 29,67 %
cena bez daně	16,9104	cena bez daně	19,54416

Následující tabulka 3.13 nastiňuje změny v sazbách u bezolovnatého benzínu a u motorové nafty od roku 1993.

Tabulka 3.14 porovnává předpokládaný celkový výnos se skutečným celkovým výnosem. Z tabulky je jasné vidět, že ve většině případů je skutečný výnos o několik procent nižší, než byl předpoklad. Výjimkou jsou roky 2005, kdy se ve skutečnosti vybralo o 11 procent méně a rok 2008, kdy se předpokládaný výnos a skutečnost lišily pouze o dvě desetiny procenta.

Tabulka 3.13: Vývoj sazeb daní z minerálních olejů v ČR

Rok změny	1993	1994	1995	1996
Sazba daně – bezolovnatý benzin	9390 Kč/t	10055 Kč/t	10160 Kč/t	11570 Kč/t
Sazba daně – motorová nafta	8250 Kč/t		8340 Kč/t	
Rok změny	1998	1999	2004	2010
Sazba daně – bezolovnatý benzin	12950 Kč/t	10840 Kč/1000 l	11840 Kč/1000 l	12840 Kč/1000 l
Sazba daně – motorová nafta	8700 Kč/t	8150 Kč/1000 l	9950 Kč/1000 l	10950 Kč/1000 l

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Tabulka 3.14: Porovnání předpokládaného a skutečného výnosu daně z minerálních olejů

Porovnání celkového předpokládaného výnosu se skutečným výnosem				
Rok	Předpoklad	Skutečnost	Rozdíl	%
2005	67,90	75,40	7,50	111,0
2006	79,80	76,60	-3,20	096,0
2007	81,10	80,80	-0,30	099,6
2008	81,90	82,10	0,20	100,2
2009	86,60	79,50	-7,10	091,8
2010	88,60	81,40	-7,20	091,9
2011	83,10	80,90	-2,20	097,4
2012	83,10	78,80	-4,30	094,8

Zdroj: Celní správa ČR

4 Optimalizace vybraných spotřebních daní

Líh a minerální oleje jsou výrobky podléhající poměrně vysokým sazbám daně, což je dělá také tradičními výrobky, u kterých se vyskytuje vysoké procento daňových podvodů a úniků. Tyto podvody jsou prováděny různými způsoby, ať už se jedná o nelegální výrobu, nelegální dovoz či různé úpravy a tím obcházení daňových pravidel.

4.1 Daňové úniky

Daňovým únikem se označuje snaha o minimalizaci daňové povinnosti. Pokud daňový subjekt využívá nedostatků v zákonech takovým způsobem, který nebyl v úmyslu zákonodárce, lze takový daňový únik označit jako legální (tax avoidance). V případě, že subjekt získává daňovou výhodu v rozporu se zákonem, tedy jejich porušením jedná se už o nelegální daňový únik (tax evasion) a to i v případě, že se jedná o neúmyslné jednání např. způsobené špatnou informovaností či nepochopením právních předpisů. Větší procento však tvoří daňové úniky úmyslné, tedy uskutečněné na základě vědomého jednání daňového subjektu. Tomu se snaží jednotlivé státy bránit nejen zkvalitněním právních předpisů, ale i zvyšováním pravomocí správců daně či posílením kontrolní činnosti nebo trestními postihy. V této oblasti částečně může pomoci i zjednodušení daňových předpisů, protože jejich komplikovanost vede i k více možnostem pro nelegální jednání. K daňovým únikům často

vede i příliš vysoká míra zdanění. Nelegální daňové úniky jsou klasifikovány jako trestný čin.³³

4.1.1 Příklady daňových úniků

U daně z lihu i u daně z minerálních olejů dochází k daňovým únikům poměrně často. Závažnější z nich se dostanou do médií a do povědomí široké veřejnosti, o jiných vědí pouze pracovníci správce daně přímo zainteresovaní do prokazování daného případu krácení daně.

4.1.1.1 Daňové úniky na dani z minerálních olejů

Koncem roku 2013 došlo k pokusu o daňový podvod. Přes 30 000 litrů nezdaněné motorové nafty našli celníci v ostravském průmyslovém areálu. Celníci pro moravskoslezský kraj zjistili, že do České republiky byla dovážena nafta, která je deklarována jako specifický minerální olej nepodléhající zdanění a používá se nelegálně pro pohon motorů. Začínají se rozrůstat i další podvody v oblasti přepravy nafty. Cisterna s naftou, která měla putovat z Německa do Maďarska a Česká republika tak měla být jen tranzitním místem. Díky tomu nepodléhala povinnosti celního dohledu ani žádné povinnosti prokazování zdanění zboží. Tato cesta však byla ukončena už na našem území. Tento případ byl odhalen v důsledku kontroly se zaměřením na dopravu minerálních olejů. Nákladní automobil polské imatrikulace, který zajel do průmyslového areálu ve Slezské Ostravě, následovali celníci až do areálu. Hlídka provedla kontrolu celého objektu a důkladné prohledání vozidla. V okamžiku zásahu celníků pracovník přečerpával kapalinu z vozidla do připravených nádob. Z kapaliny s typickým zápachem po naftě v celkovém množství 25 000 litrů odebrali vzorky a poslali na expertízu. V areálu byly nalezeny také už naplněné nádoby touto kapalinou. Řidič, původem z Polska, celníkům tvrdil, že převáží olej používaný při obrábění kovů. Celníkům předložil přepravní doklad, kde bylo uvedeno, že odesílací firma má sídlo v Německu a zboží putuje do Maďarska. Podle dokladu se mělo jednat o minerální olej, který není zatížen spotřební daní, ale lze jej nelegálně použít pro pohon motorů. Podle výpovědi řidiče se jednalo o opakovaný čin. Celková výše daňového úniku byla vyčíslena na 350 000 Kč.³⁴

---

³³ ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, xvi, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8

³⁴ Tisková zpráva Celní správy ČR: Na severu Moravy zajištěny nezdaněné vybrané výrobky. In: [online]. 2014-12-06 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-moravskoslezsky-kraj/tiskove-zpravy/2013/Stranky/podvody-s-mineralnimi-oleji-na-severu-moravy.aspx>

Ve dnech 26. a 27.1.2012 vyvrcholila závěrečná část operace „JIH“. Akce probíhala na různých místech ve Zlínském, Olomouckém a Jihočeském kraji. Olomoučtí celníci zadrželi organizovanou skupinu osob nelegálně obchodující s motorovou naftou. Pachatelé dopravili do tuzemska bezmála 1,3 mil. litrů minerálního oleje. Nakládali zboží v Rakousku a dodávali je v plastových kontejnerech do České republiky. Jednalo se o technické oleje nakoupené u německé firmy. Deklarovali je jako zboží nepodléhající spotřební dani. Daňový únik byl předběžně vyčíslen na více než 23 mil. Kč. Na realizaci závěrečné části akce se podíleli také zlínské kriminalisté. Společně zadrželi devět osob, provedli několik domovních prohlídek i prohlídek jiných prostor, zajistili nákladní vozidlo a šest osobních vozidel. Všem zadrženým bylo sděleno obvinění ze spáchání trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a hrozí jim trest odnětí svobody až na deset let.³⁵

4.1.1.2 Daňové úniky na dani z lihu

Ve čtvrtek 30.2.2013 ukončili pracovníci celního úřadu pro Moravskoslezský kraj ve spolupráci se Hasičským záchranným sborem přečerpávání nezdaněného lihu, který byl ukryt pod betonovou podlahou v bývalé ostravské likérce. Bylo potřeba zabránit nelegální machinaci se zbožím a také bylo nutné zjistit přesné množství lihu. Nakonec bylo přečerpáno 220 986 litrů 96% procentního lihu, který celníci zajistili. Lih byl převezen do střeženého skladu celního úřadu a bylo zahájeno daňové řízení. Na základě jeho výsledku bude buď lih zlikvidován anebo prodán v dražbě. Únik na spotřební dani byl vyčíslen na konečných 60 870 480 Kč.³⁶

Celní úřad Jihlava jako správce spotřební daně obdržel 11.12.2012 podnět detektivů ÚOOZ a ÚOKFK k prošetření případu pravděpodobně nelegálně skladovaného a nezdaněného lihu v areálu bývalé cihelny, která se nachází ve Stojčíně na Pelhřimovsku. Celní úřad tento lih zajistil. Výsledky rozboru odebraných vzorků prokázaly, že se jedná o 96% etanol bez přítomnosti metanolu či denaturačních činidel. Odhadované množství

---

³⁵ Tisková zpráva Celní správy ČR: Celníci zabránili obchodu s nezdaněnou naftou. In: [online]. 2012-02-13 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/crolomouc/tiskove-zpravy/2012/Stranky/celnici-zabranili-obchodu-s-nezdanenou-naftou.aspx>

³⁶ Tisková zpráva Celní správy ČR: Lih z ostravského betonového úkrytu. In: [online]. 2013-06-03 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-moravskoslezsky-kraj/tiskove-zpravy/2013/Stranky/lih-z-ostravskeho-betonoveho-ukrytu.aspx>

skladovaného lihu bylo 1 200 000 litrů, což by znamenalo daňový únik přibližně 330 milionů Kč. V době sepsání této zprávy však nebylo daňové řízení dokončeno.³⁷

4.1.2 Boj proti daňovým únikům

V České republice jsou dle údajů v oblasti daňových podvodů největším problémem nedoplatky na DPH. V oblasti spotřebních daní tvoří velkou část nedoplatků na daních podvody s pohonnými hmotami.³⁸

V roce 2012 došlo k novelizaci několika předpisů. Do znění zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů byla implementována směrnice Rady 2010/12/EU. Touto směrnicí se mění směrnice 92/79/EHS, 92/80/EHS a 95/59/ES o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků a směrnice 2008/118/ES a došlo k dalším zpřesňujícím úpravám znění zákona.³⁹

V roce 2013 byla přepracována legislativa týkající se značení lihu a v platnost vstoupil zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu. Účelem tohoto zákona bylo ztížení prodeje a distribuce nezdaněných lihovin a současně zjednodušení kontrolních prvků ze strany správce daně. Jedná se rovněž o garanci spotřebitelům, že nakupované zboží odpovídá platným normám. Při otevření se kontrolní pásky znehodnotí a tím dojde k znemožnění jejího opětovného použití.⁴⁰

Všechny alkoholové produkty s koncentrací vyšší než 15 objemových procent etanolu, které jsou uváděny do oběhu ve spotřebitelském balení s obsahem nejméně 0,2 litru, musí být zabezpečeny kontrolními páskami. Při výrobě těchto pásek jsou používány rozdílné tiskové techniky. Alkoholové pásky obsahují celou řadu bezpečnostních prvků spočívajících v materiálech (papír, barvy), desingu a tisku. Kontrolní pásky jsou určeny ke značení

---

³⁷ Tisková zpráva Celní správy ČR: Nelegálně skladovaný líh za stovky milionů. In: [online]. 2012-12-18 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/crbrno/tiskove-zpravy/2012/Stranky/nelegalne-skladovany-lih-za-stovky-milionu.aspx>

³⁸ KRUTÍLEK, Ondřej a Michaela REPISKÁ. Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje. [online]. 2013-09-01 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>

³⁹ Celní správa České republiky. *Informace o činnosti Celní správy České republiky za rok 2012*. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202012.pdf>

⁴⁰ Celní správa České republiky. [Online]. [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/lih/Stranky/default.aspx>

výrobků určených pro prodej v tuzemsku a to nejen těch, co byly vyrobeny na území České republiky, ale dovezeny z třetích zemí či dodány z ostatních členských států Evropské unie.

Povinnosti značení nepodléhá např.:

- výrobky s nižším objemem lihu než 15 % obj.,
- výrobky v balení s nižším obsahem než 0,2 litru (tuto podmínku splňují zejména miniaturní sady lahvíček mající zpravidla reklamní nebo dekorativní funkci),
- výrobky dodávané mimo spotřebitelská balení, např. při stáčení do PET lahví,
- výrobky vyrobené formou pěstítkového pálení,
- výrobky trvale osvobozené od spotřební daně,
- výrobky dovezené ze zahraničí určené pro osobní spotřebu.

Ke značení lihovin dochází jednak v tuzemských daňových skladech nebo na dalších místech schválených správcem daně. Při dovozu je značení provedeno na území třetích zemí, při dodání z jiného členského státu na území tohoto státu. Pásky se objednávají prostřednictvím úřadu příslušného místu značení u jejich výhradního dodavatele. Pásky vyrábí Státní tiskárna cenin, s. p. Minimální počet objednaných pásek je 500 ks.⁴¹

V příloze č. 1 Vyhlášky č. 334/2013 Sb. jsou upraveny náležitosti, rozměry, ochranné prvky a vzory kontrolních pásek. Kontrolní páska má 3 rozměrové verze odpovídající spotřebitelskému balení lihu. Na páskách jsou ochranné prvky uspořádány tak, aby vzájemně ověřovali svou autenticitu a znemožnili různé způsoby padělání. Ukázka, jak mají kontrolní pásky vypadat je na obrázku 4.1.

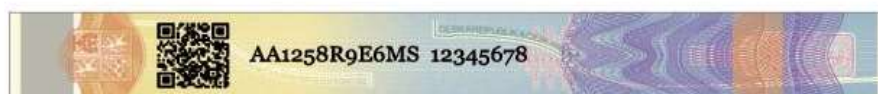
⁴¹ SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 300 s. ISBN 978-807-3574-437.

Obrázek 4.1: Vzory kontrolních pásek

90 x 16 mm

150 x 16 mm

210 x 16 mm

Zdroj obrázku: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/vybrana-temata/2013/povinne-znacení-lihu-nove-od-1-prosince-15052>

V říjnu 2013 vstoupila v platnost novela živnostenského zákona, podle které budou smět prodávat alkohol pouze ti, kdo budou držiteli koncese. Termín pro podání žádosti o koncesi byl stanoven do 17.4. 2014. Tato povinnost se vztahuje na výrobu a úpravu kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením), dále na prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin.⁴²

V Evropské unii je boj s daňovými úniky zejména v oblasti nepřímých daní, tedy i těch spotřebních, jedním z hlavních témat. Vzhledem k harmonizaci daňových systémů je nutné klást vysoký důraz na spolupráci mezi členskými státy, předáváním informací a zkušeností.

---

⁴² STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Prodej alkoholu nově jen s koncesí*. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/prodej-alkoholu-nove-jen-s-koncesi>

Již v roce 2007 bylo deklarováno, jaké kroky Evropská unie k potírání daňové kriminality zvolí. Výrazným krokem v této oblasti se stal rok 2012, kdy Komise předložila akční plán pro posílení boje proti daňovým únikům a podvodům. V tomto dokumentu můžeme najít přes 30 opatření a 2 doporučení členským státům. Jedno doporučení vyzývá státy ke spolupráci pomocí společných kritérií, které by určily daňové ráje a zapsaly je na tzv. „národní černé listiny“. Tato kritéria by měla být přísnější než mezinárodní standardy OECD. Byla též zdůrazněna nutnost spolupráce se třetími zeměmi, které dosud nejsou daňovými ráji. Druhé doporučení navrhuje způsoby, jak předcházet vyhýbání se placení daně společnostmi.

V posledních letech byly na půdě Evropské unie např. přijaty tyto směrnice a dokumenty:

- Směrnice Rady č. 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek z daní, poplatků, cel a jiných opatření,
- Směrnice Rady č. 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS,
- Sdělení Evropské komise KOM(2012) 351 týkající se specifických kroků k posílení boje proti daňovým podvodům včetně vztahů se třetími zeměmi,
- Nařízení Rady č. 389/2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a o zrušení nařízení (ES) č. 2073/2004,
- Doporučení komise C 2012/8806 proti agresivnímu daňovému plánování, atd.⁴³

Dle tiskové zprávy Ministerstva financí ze dne 7.3.2014 se ministr financí Andrej Babiš společně s ministrem vnitra Milanem Chovancem dohodli na vytvoření pracovní skupiny pro boj s podvody v oblasti DPH a spotřebních daní. Tato skupina bude složena ze zástupců finanční a celní správy, FAÚ a policie. Její zaměření by mělo být především na potírání kriminální činnosti organizovaných skupin, které se specializují na podvody na spotřebních daních a daní z přidané hodnoty, tedy na tzv. karuselové podvody. Dále bylo dohodnuto, že bude u České národní banky zřízen centrální registr účtů, který by měl usnadnit boj proti daňové kriminalitě tím, že umožní okamžité prověřování bankovních účtů

---

⁴³ KRUTÍLEK, Ondřej a Michaela REPISKÁ. Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje. [online]. 2013-09-01 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>

podezřelých subjektů. Zřízení takového registru vyžaduje legislativní změny. Cílem je, aby tento útvar začal fungovat do roku 2015.⁴⁴

4.1.2.1 Postihy daňových úniků

Dle trestního zákoníku (§ 240) jsou daňové úniky postihovány takto:

- Kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazové pojištění, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu anebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.
- Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
  - spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami,
  - poruší-li k usnadnění takového činu úřední uzávěru,
  - nebo spáchá-li takový čin ve značném rozsahu.
- Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve velkém rozsahu.

4.2 Daňové kontroly

Daňové kontroly jsou prováděny zaměstnanci příslušného celního úřadu a slouží k prověření daňového základu nebo jiných okolností důležitých pro správné stanovení daně. V roce 2010 bylo zahájeno 349 daňových kontrol a ukončeno 360 daňových kontrol. Na základě těchto daňových kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů ve 132 případech a následně doměřeno bylo celkem 89,2 mil. Kč.

Naproti tomu v roce 2011 zahájily celní úřady 328 daňových kontrol a ukončily jich 334. Doměřeno bylo celkem 217,187 mil. Kč na základě 134 případů porušení právních předpisů. V roce 2012 zahájily celní úřady 274 daňových kontrol a ukončily 342 daňových kontrol. Na základě daňových kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů ve 100 případech a následně doměřeno 12,8 mil. Kč. V Tabulce 4.1 jsou zobrazeny výsledky daňových kontrol v letech 2010 – 2012. Za jednu kontrolu se považuje kontrola daní, ke kterým je subjekt registrován bez ohledu na zdaňovací období.

---

⁴⁴Tisková zpráva Ministerstva financí ČR: Vytvoření skupiny pro boj s daňovými úniky. In: [online]. 7.3.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/vytvoreni-skupiny-pro-boj-s-danovymi-uni-17250>

Tabulka 4.1: Výsledky daňových kontrol na spotřebních a ekologických daních v letech 2010 -2012

Přehled výsledků daňových kontrol						
	Počet subjektů, kterým bylo doměřeno			Doměřeno celkem (mil. Kč)		
Komodita	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Minerální oleje	75	73	61	82,1	13,44	11,23
Tabák	4	4	1	1,4	130,87	0,04
Líh	28	24	14	3,9	24,05	1,01
Pivo	7	6	5	0,5	41,72	0,01
Víno	6	8	3	0,0	0,01	0,16
Elektřina	3	7	6	0,0	0,08	0,24
Zemní a ostatní plyny	5	5	5	0,6	6,47	0,10
Pevná paliva	4	7	2	0,6	0,54	0,002
	132	134	100	89,1	217,18	12,8

Zdroj: Celní správa ČR

Za zmínku stojí, že v roce 2012 vedle standardní a mimořádné kontrolní činnosti byly pod záštitou GFR zorganizovány dvě celorepublikové kontrolní akce, tematicky zaměřené na kontroly prodeje lihovin a tabákových výrobků především v gastronomických zařízeních nižších kategorie, večerkách a dalších rizikových místech nabízející stáčené lihoviny.

Prvotní kontrolní akce proběhla od 5. do 7. března 2012 s cílem zkontrolovat prodej lihovin v provozovnách v obchodních centrech.

Druhá, významně rozsáhlejší akce navazovala na již zmíněnou aféru s metanolem a vycházela z usnesení vlády České republiky č. 753/2012. Důležitá byla nulová tolerance k černému trhu s lihovinami. Tato akce byla nazvána „735“. Jednalo se zejména o kontrolu prodeje lihovin v restauracích a rizikových prodejnách, zejména večerkách a stáncích avšak soustředila se také na přepravu vybraných výrobků. Vedle pracovníků mobilního dohledu a správců daně celních úřadů se akce zúčastnili také zástupci krajských hygienických stanic, Státní zemědělské a potravinářské inspekce, České obchodní inspekce a Policie České republiky. Akce probíhala ve dvou termínech. Nejprve 28. až 30. listopadu a poté 5. až 7. prosince 2012. Výsledky těchto akcí jsou vyčísleny v tabulce 4.2 a v tabulce 4.3.

Tabulka 4.2: Výsledky celorepublikových kontrolních akcí zaměřených na lihoviny

název akce	počet kontrol	z toho pozitivních	líh a lihoviny (v l)	tabák (v kg)	cigarety (v ks)	únik na daních (v Kč)
GALERIE	78	19	630	0	0	59711
735	1480	178	7921	1,2	4880	868796
Celkem	1558	197	8551	1,2	4880	928507

Zdroj: Celní správa České republiky

Tabulka 4.3: Porušení v oblasti vybraných výrobků

Komodita	počet případů	hodnota (v Kč)	předpokládaný únik (v Kč) - SPD, DPH, clo	množství
VV - alkohol (líh)	45	610 295	1 481 754	7 296 litrů
VV- lihoviny (destiláty, likéry)	894	39 791 005	31 629 069	223 520 litrů
VV - ovocné destiláty z pěstitelského pálení	5	17 265	45 606	339 litrů
VV – pivo	8	128 894	21 489	3 965 litrů
VV – tabák	191	585 390 851	506 737 486	361 710 kg
VV - tabákové výrobky (cigarety, doutníky)	390	9 124 460	17 522 135	6 591 857 ks
VV - minerální oleje	175	25 280 357	10 894 595	1 116 106 litrů
VV - minerální oleje - těžké topné oleje	9	4 047 174	1 338 787	221 292 kg
Celkem	1 717	664 390 301	569 670 921	

Zdroj: Celní správa České republiky

4.2.1 Nedoplatky na spotřebních daních

Nedoplatek je částka daně, která není uhrazena a uplynul již den její splatnosti. Součástí vykazovaných nedoplatků je rovněž příslušenství daně, naopak do nedoplatků není zahrnuta daň posečkaná a daň odepsaná pro nedobytnost.

Celková výše nedoplatků ke dni 31.12.2012 činila 5 438,6 mil. Kč a z toho 5 432,3 mil. Kč vnitrostátní spotřební daně a 6,3 mil. Kč ekologické daně. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky spotřební daně z minerálních olejů a to ve výši 3 061,1 mil. Kč.

Tabulka 4.4: Celkový přehled nedoplatků na spotřební dani v roce 2012 (v tis. Kč)

Celní ředitelství	Spotřební daň z					Celkem
	Vína	minerálních olejů	tabákových výrobků/nálepek	Piva	Lihu	
Brno	520,0	433 057,4	635,6	93,2	216 028,2	650 334,4
České Budějovice	0,5	108 708,2	1 586,0	1 117,2	61 017,8	172 429,7
Hradec Králové	15,9	247 547,1	47 108,3	18,5	153 120,9	447 810,7
Olomouc	133,1	86 705,1	88,0	0,2	87 349,3	174 275,7
Ostrava	8,6	453 370,0	17 336,5	1,3	194 483,4	665 199,8
Plzeň	59,2	212 611,7	67 748,3	62,1	233,7	280 715,0
Praha	72,0	985 996,1	1 285 880,6 ⁴⁵	2 607,1	225 921,4	2 500 477,2
Ústí nad Labem	8,5	533 072,1	6 828,3	17,0	1 131,7	541 057,6
Celkem	817,8	3 061 067,7	313 725,4	3 916,6	939 286,4	5 432 300,1

Zdroj: Celní správa České republiky

Nedoplatek u tabákových nálepek vznikl pouze u jediného subjektu a to v celkové výši 1 113 486,2 tis. Kč. a to u Celního ředitelství v Praze.⁴⁶

V roce 2011 měli spotřební daně na celkových nedoplatecích podíl 5,75 %, což bylo přibližně 6831,2 mil Kč. V pětiletém srovnání se jedná o 9,33 % snížení. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u daně z tabáku, a to o 427 mil. Kč. Naopak nejvyšší nárůst byl zaznamenán u daně z minerálních olejů, a to o 281 mil. Kč.⁴⁷

4.3 Výsledky výběru spotřebních daní za rok 2013

Některé celní úřady mají v tomto období již zhodnocený rok 2013. Celní správa ČR dle údajů z tiskové zprávy, vydané Celním úřadem Plzeňského kraje ze dne 5.2.2014, vybrala na spotřebních daních celkem 137,5 mld. Kč. Největší podíl činila daň z minerálních olejů, což bylo zhruba 76,5 mld. Kč. Druhým nejvyšším příjmem je daň z tabákových výrobků, jedná se

⁴⁵ Nedoplatky na tabákových výrobcích 172 394,4 Kč; na tabákových nálepkách 1 113 486,2 Kč

⁴⁶ Celní správa České republiky. *Informace o činnosti Celní správy České republiky za rok 2012.*

Dostupné z:

<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADCh%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202012.pdf>

⁴⁷ Celní správa České republiky. *Zpráva o činnosti Celní správy České republiky za rok 2011.*

Dostupné z:

<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADCh%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202011.pdf>

o částku okolo 46,8 mld. Kč. Na dani z lihu se vybralo 6,3 mld. Kč. Výběr spotřební daně opět patřil k jednomu z nejvýznamnějších příjmů státního rozpočtu.⁴⁸

4.3.1 Jihočeský kraj

Jihočeští celníci vybrali na clech a daních téměř 4 mld. Kč, což je podobná suma jako v roce předcházejícím. Tradičně nejvyšší částka ve výběru spotřebních daní spadá na minerální oleje tj. 2,5 mld. Kč. Více jak 413 mil. Kč inkasovali na spotřební dani z lihu a lihovin, 304 mil. Kč na spotřební dani z piva a více jak 1,5 mil. Kč na zbylých spotřebních daních z vína a tabákových výrobků.

Se správou spotřebních daní samozřejmě souvisí i kontrolní činnost a vyhledávání nelegálního zboží. V oblasti spotřebních daní se jedná zejména o kontrolu zaměřenou na přepravu a prodej zboží podléhajícího spotřební dani či odhalování nelegálních skladů a výroben tohoto zboží. V roce 2013 tímto způsobem zabránili celníci jihočeského kraje úniku na spotřební dani v celkové výši téměř 7 mil. Kč. Většinu této částky tvoří pokusy cigaret, tabáku a tabákových výrobků, kde by eventuelní únik činil více jak 6 mld. Kč. U minerálních olejů a lihovin se jedná o částku přibližně 0,5 mil. Kč.⁴⁹

4.3.2 Kraj Vysočina

Celní úřad pro Kraj Vysočina odvedl do státního rozpočtu na clech, daních a ostatních poplatcích téměř 620 mil. Kč. Na dani z lihu bylo vyinkasováno 28,7 mil. Kč., na dani z minerálních olejů 408 mil. Kč, na dani z piva 126,3 mil. Kč.⁵⁰

4.3.3 Královéhradecký kraj

Z královéhradeckého celního úřadu bylo v roce 2013 bylo odvedeno na daních, clech a ostatních poplatcích téměř 454 mil. Kč. Z toho na spotřební dani vybrali celníci necelých 132 mil. Kč. Více jak 17 mil. Kč inkasovali na spotřební dani z minerálních olejů, přes 12 mil. Kč

---

⁴⁸ Tisková zpráva Celní správy ČR: Celní úřad vybral v Plzeňském kraji na cle a daních 5 miliard Kč. In: [online]. 5.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-plzensky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celni-urad-vybral-v-plzenskem-kraji-na-cle-a-danich-5-miliard-kc.aspx>

⁴⁹ Tisková zpráva Celní správy ČR: Jihočeští celníci bilancovali rok 2013. In: [online]. 2014-01-27 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-jihocesky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/jihocesti-celnici-bilanciovali-rok-2013.aspx>

⁵⁰ Tisková zpráva Celní správy ČR: Celníci na Vysočině bilancovali rok 2013. In: [online]. 2014-02-17 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-kraj-vysocina/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celnici-na-vysocine-bilanciovali-rok-2013.aspx>

vybrali na dani z lihu a lihovin. Na dani z piva byla celková vybraná částka přes 53 mil. Kč a z vína více jak 0,5 mil. Kč.

Při kontrolní činnosti zajistili celníci 500 tis. ks nezdaněných cigaret, přes 11 t nezdaněného řezaného tabáku. V jednom případě se jednalo o nabízení nezdaněného řezaného tabáku prostřednictvím internetového serveru. Byl odhalen také pokus o přepravu nezdaněných cigaret ve speciálně vytvořené schránce v rolích koberců, či v tajně vybudovaném úkrytu na ložné ploše odtahovaného vozidla.⁵¹

4.3.4 Moravskoslezský kraj

Moravskoslezští celníci navýšili při výběru cla, daní a jiných poplatků státní rozpočet v roce 2013 asi o 5,286 mld. Kč, což je téměř o 1,157 mld. Kč více než v roce předchozím. Na spotřebních daních vyinkasovali asi 4,101 mld. Kč z toho:

- 3 935 mil na dani z minerálních olejů,
- 160,5 mil Kč na dani z lihu a lihovin,
- 3 mil. Kč na dani z piva,
- 2,5 mil. Kč na dani z tabáku a tabákových výrobků
- a 0,5 mil. Kč na dani z vína.

V rámci kontrolní činnosti bylo zajištěno na základě zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, bylo zajištěno 242 175 litrů alkoholu a na základě povinnosti značení tabákových výrobků bylo zajištěno přes 520 tis. kusů cigaret a necelých 50 tis. kg tabáku. Což by znamenalo daňový únik na spotřební dani 98 271 421 Kč. Dále bylo zajištěno necelých 220 tis. litrů minerálních olejů a tím zabráněno daňovému úniku na spotřební dani asi 2,2 mil. Kč.⁵²

---

⁵¹ Tisková zpráva Celní správy ČR: Celnické ohlednutí za rokem 2013 v Královéhradeckém kraji. In: [online]. 7.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-kralovehradecky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celnicke-ohlednuti-za-rokem-2013-v-kralovehradeckem-kraji.aspx>

⁵² Tisková zpráva Celní správy ČR: Ostravští celníci vybrali v roce 2013 přes pět miliard korun do státního rozpočtu. In: [online]. 17.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-moravskoslezsky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/ostravsti-celnici-vybrali-v-roce-2013-pres-pet-miliard-koron-do-statniho-rozpoctu.aspx>

4.3.5 Pardubický kraj

Za první rok své působnosti vybral Celní úřad pro Pardubický kraj na daních, clech a poplatcích téměř 3 mld. Kč. Díky kontrolám vypátral také podvody s minerálními oleji a jiným zdaňovaným zbožím. Při správě spotřebních daní vyinkasovali v roce 2013 okolo 2,4 mld. Kč z toho:

- 2,2 mld. Kč na dani z minerálních olejů,
- 158,4 mil. Kč na dani z lihu,
- 56,7 mil. Kč na dani z piva,
- 0,9 mil. Kč na dani z tabákových výrobků a na dani z vína dohromady.

Dovozci na cle, DPH a spotřebních daních zaplatili celkem 180,3 mil. Kč.

Během kontrol zajistili pardubičtí celníci celkem 173 tisíc litrů minerálních olejů, což by znamenalo únik ve výši téměř 2 mil. Kč. Vypátrali též skupinu podvodníků s naftou, kde se jednalo o daňový únik na DPH a spotřební dani vyčíslený na 20,5 mil. Kč. Ve stejném roce zajistili také 4 538 nezdaněných lihovin a 38 789 ks cigaret neznačených tabákovou nálepkou.⁵³

4.3.6 Plzeňský kraj

V Plzeňském kraji vybral celní úřad na cle a daních necelých 5 mld. Kč z toho 4,7 mld. bylo odvedeno na spotřební dani. Tradičně nejvíce ze všech krajů České republiky se odvedlo na spotřebních daních z piva a lihu. Vybraná částka na dani z piva byla téměř 2 mld. Kč a na dani z lihu téměř 1,9 mld. Kč.⁵⁴

4.3.7 Ústecký kraj

Celní správa Ústeckého kraje ve své tiskové správě uvádí, že při kontrolách v rámci boje proti daňovým únikům během roku 2013 zajistili téměř 1,4 mil. ks nezdaněných cigaret různých značek, 1 105 kg tabákových směsí určených ke kouření a 83 kg tabákových listů. Krabičky cigaret byly označeny cizími tabákovými nálepkami např. Ukrajinu, Ruska,

---

⁵³ Tisková zpráva Celní správy ČR: V roce 2013 pardubičtí celníci vybrali miliardy, bojovali proti daňovým podvodům a drogám. In: [online]. 31.1.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-pardubicky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/v-roce-2013-pardubicti-celnici-vybrali-miliardy-bojovali-proti-danovym-podvodum-a-drogam.aspx>

⁵⁴ Tisková zpráva Celní správy ČR: Celní úřad vybral v Plzeňském kraji na cle a daních 5 miliard Kč. In: [online]. 5.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-plzensky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celni-urad-vybral-v-plzenskem-kraji-na-cle-a-danich-5-miliard-kc.aspx>

Běloruska, Moldavska aj. nebo postrádali nálepky úplně. Zajištěno bylo též i 3 509 litrů podezřelých lihovin, u kterých nebylo prokázáno zdanění, nebo nebyly označeny kontrolními páskami. V tomto roce bylo zajištěno také 78 587 litrů minerálních olejů. Dle odhadu bylo tedy zabráněno celkovému úniku na daních a dalších poplatcích téměř 6 mil. Kč.⁵⁵

4.3.8 Karlovarský kraj

Dle tiskové zprávy celního úřadu Karlovarského kraje pracovníci tamějšího celního úřadu vybrali v roce 2013 na spotřební dani téměř 500 mil. Kč.⁵⁶

4.4 Zvýšení efektivnosti výběru spotřebních daní – návrh řešení

Český daňový systém je z mnoha pohledů složitý a velmi proměnlivý. To platí i o spotřebních daních a častých změnách nejen ve výši jejich sazeb. Z pohledu podnikající veřejnosti je důležité do budoucna jasně nastavit výši daní, udržet jejich stabilitu a zvýšit jejich přehlednost. To by mělo podnikatelům usnadnit prognózování a plánování do budoucnosti. Tato skutečnost by mohla napomoci i častějším daňovým kontrolám, kdy pracovníci celního úřadu, kteří tyto kontroly provádějí, by místo stálého učení nových předpisů, mohli během roku provádět kontroly častěji, provádět je podstatně rychleji a zároveň důkladněji.

Stát by se měl spíše zaměřit na zkvalitnění výběru daní dle stávajících pravidel. Na místě by bylo na základě dřívějších daňových kauz vyhodnotit, jaká data a v jakém časovém okamžiku minulosti chyběla. Důležité by v tomto případě bylo důsledné sledování chování daňových subjektů a identifikace těch, u kterých hrozí riziko podvodu.

Jedním ze zdrojů jejich snadnějšího vyhledání by mohl být Obchodní rejstřík. Je nutno podotknout, že až 80 % firem v České republice nezveřejňuje všechny povinné informace ve Sbírci listin. Jedná se sice o velmi vysoký podíl, ale mohlo by se to stát jedním z vodítek k rozlišení poctivých a nepoctivých firem. Je „veřejným tajemstvím“, že některé společnosti jsou tzv. „bílými koňmi“ a byly založeny jen za účelem zakrýt daňové podvody. Přes takové

---

⁵⁵ Tisková zpráva Celní správy ČR: Bilancování kontrolní činnosti ústeckých celníků. In: [online]. 21.1.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-ustecky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/bilancovani-kontrolni-cinnosti-usteckych-celniku.aspx>

⁵⁶ Tisková zpráva Celní správy ČR: Práce karlovarských celníků v roce 2013 opět přinesla své výsledky. In: [online]. 10.1.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-karlovarsky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/prace-karlovarskych-celniku-v-roce-2013-opet-prinesla-sve-vysledky.aspx>

společnosti se potom provádějí nelegální transakce jak v obchodu s alkoholem tak i s minerálními oleji. Proto by se mohlo stát přínosem nedávné zvýšení postihů za nezveřejňování těchto informací zavedené s novým občanským zákoníkem v roce 2014, kdy došlo ke zvýšení pokuty. Uplatňovat by se mohly i jiné postihy, např. i cílení daňových kontrol na firmy, kterým dokumenty ve sbírce listin chybí nebo i po opakovaném vyzývání a neuposlechnutí třeba i výmazem z obchodního rejstříku. Tím by došlo k eliminaci firem, které jsou pro daňové podvody využívány a které jsou za tímto účelem zakládány. Dále by mohla pomoci zvýšená spolupráce mezi úřady.

Jistým přínosem do budoucna se u daně z lihu může stát nově zavedená povinnost koncese na výrobu, úpravu či prodej lihu a lihovin. Problémem je, že podání žádosti není spojeno s žádnou povinností předkládání jakýchkoli dokladů, není ani ukládán správní poplatek, dokonce nedochází ani k jiné kontrole žádající osoby. V podstatě stačí o koncesi požádat a na základě této žádosti je vydána, z čehož vyplývá, že se jedná pouze o „papír“, který povoluje líc a lihoviny vyrábět, upravovat či prodávat, nikoliv o skutečnou kontrolu těchto osob a jejich dodavatelů, jejich činnosti ani například zjišťování informací o původu lihu, se kterým tyto osoby obchodují. Taková kontrola by byla jistě přínosem a zavedení povinnosti koncese by bylo jistým krokem kupředu.

Dozajisté by v boji proti daňovým únikům daně z lihu pomohlo také sledování denaturovaného lihu. V této oblasti dochází ke značnému zneužívání osvobození od daně. Vzhledem k tomu, že denaturovaný líc nepodléhá zdanění, není možné k jeho sledování využít celoevropského monitorovacího systému. Důsledkem toho je, že často dochází k obcházení zákona a denaturovaný líc se používá k výrobě nezdaněných alkoholických nápojů, což sebou nese i značná zdravotní rizika pro spotřebitele. Proto by bylo dobré zavést systém, který by pohyb denaturovaného lihu sledoval.

K častým daňovým únikům dochází v oblasti daně z lihu i u tzv. pěstitelského pálení, kde podmínkou pro daňové zvýhodnění je výroba do 30 litrů a jeho osobní spotřeba pěstitelem. Často ale dochází k tomu, že je těmito výrobci daný objem překročen a takto vyrobený alkohol je prodáván i jiným osobám. Zde by bylo vhodné zvýšení četnosti prováděných kontrol v pěstitelských pálenicích, reagování na různé inzertní nabídky prodeje domácí pálenky apod.

V oblasti daně z minerálních olejů se nabízí otázka, zda sazby daně nejsou nastaveny příliš vysoko a jestli by nebyla na místě jejich úprava směrem dolů. Zejména se jedná o sazby

u pohonných hmot. Důsledkem toho je skutečnost, že ačkoliv je Česká republika tranzitní zemí a mezinárodní dopravci často projíždějí českým územím, nakupují zde pohonné hmoty minimálně. Ty pořídí před hranicemi v dostatečném množství na průjezd našim územím a další nákup uskuteční opět až za hranicemi. Tím pádem, ačkoli vypouštějí do ovzduší znečišťující látky a zatěžují české silnice, tak na našem území neodvádějí žádnou z nepřímých daní. V tomto ohledu je důležité do budoucna zvýšit konkurenceschopnost českých benzinových stanic oproti zahraničním a právě snížení ceny motorového benzínu, resp. motorové nafty prostřednictvím úpravy spotřební daně je jednou z možností.

Daňové podvody v oblasti minerálních olejů mohou být uskutečňovány také pomocí využívání těch ropných produktů, které původně nebyly určeny k pohonu motorů nebo výrobu tepla a tedy nepodléhají zdanění, ale jsou přimíchávány do minerálních olejů k tomuto účelu určených nebo dokonce dochází k mísení s látkami, které mohou motory poškodit či zničit. K těmto praktikám dochází zejména z důvodu snížení konečné ceny a tím zvýšení konkurenceschopnosti nejen vzhledem k zahraničním distributorům. V tomto ohledu by zřejmě také pomohlo snížení míry zdanění.

Achillovou patou také může být způsob provádění daňových kontrol celními úřady. Existují velké rozdíly mezi prací jednotlivých celních úřadů například v počtu provedených kontrol. Zároveň dochází k velkým výkyvům ve způsobu provádění a hloubce kontrol. To vyvolává otázku, zda jsou pracovníci, kteří kontroly provádějí a jsou za ně zodpovědní dostatečně důslední a zda jejich činnosti někdo kontroluje a jestli nedochází například jejich uplácení či dokonce zastrasování. Kontrola správy spotřebních daní je naplánována Národním kulturním úřadem na období od září 2014 do července 2015. Je s podivem, že k podobným kontrolním akcím nedocházelo v minulosti, ale například ke kontrolám správy daně z přidané hodnoty dochází pravidelně každý druhý rok. Proto by bylo vhodné podobné prověřování provádět pravidelně i u daní spotřebních. Mělo by být pravidelně prověřováno, zda kontroly provádějí dostatečně kvalifikované osoby, zda jsou dostatečně efektivní a znamenají vyšší přínos než náklady na jejich provádění. S tím by souviselo i provedení analýzy kolik daňových kontrol se státu vyplatí provádět během určitého období, např. během roku, které oblasti jsou nejrizikovější, kolik pracovníků by se těmito kontrolami mělo zabývat a jak dlouho by daňová kontrola měla trvat.

5 Závěr

Cílem práce bylo zanalyzovat problematiku týkající se spotřebních daní. Tyto daně významně ovlivňují každodenní činnosti ekonomických subjektů a zároveň jsou jedním z významných příjmů státního rozpočtu. V této práci je zahrnut jak pohled na právní úpravu těchto daní všeobecně, tak podrobnější pohled na spotřební daň z minerálních olejů a na spotřební daň z lihu.

Na českém území se spotřební daně objevily poprvé v polovině 16. století. V daňové soustavě se řadí mezi daně nepřímé a jsou upravovány nejen českými právními předpisy, ale také podléhají harmonizaci Evropské unie. Tyto daně jsou vybírány pouze v případě spotřeby konkrétních výrobků a často dokonce pouze při konkrétní způsoby využití. Mezi tyto daně řadíme daň z lihu, daň z tabákových výrobků, daň z vína a meziproductů, daň z minerálních olejů a daň z piva. Podobné určení jako daně spotřební mají i daně ekologické, těm se ale obsah této práce téměř nevěnoval. Hlavním úkolem těchto daní je příjem státního rozpočtu a odrazení od škodlivé spotřeby.

Text této práce se nejprve věnoval seznámení s problematikou spotřebních daní všeobecně. Po definování základních pojmů a základních skutečností byla pozornost zaměřena na dvě diskutované skupiny a to daň z lihu a daň z minerálních olejů.

U daně z lihu se pozornost věnovala zejména vývoji příjmů do státního rozpočtu v návaznosti na výběr této daně. Podle chronologického průměru od roku 2005 do roku 2012 dosahují celkové příjmy do státního rozpočtu výběrem této daně téměř 6,8 mld. Kč za jeden rok. Lze také konstatovat, že ačkoliv byl v prvních sledovaných letech sledován růst těchto příjmů, ke konci sledovaného období tyto příjmy byly spíše konstantní. Tento trend lze přepokládat i do budoucna, zejména v důsledku dozvuků nedávné aféry s alkoholickými nápoji obsahujícími metanol a s tím spojenými několika desítkami obětí na lidských životech. V důsledku tragické skutečnosti, kdy několik jedinců povýšilo svůj zisk nad zdraví a životy spoluobčanů, spousta konzumentů změnilo svoje návyky a přešlo na jiný druh alkoholu nebo přestalo alkohol konzumovat úplně. Zajímavý je také pohled na tvorbu cen výrobků zatížených touto daní, kdy daň z lihu tvoří někdy i více jak 50 % z konečné maloobchodní ceny.

Druhou sledovanou daní byla daň z minerálních olejů. Zde se ukázalo jako velmi problematické stanovení předmětu daně, kdy v zákoně je často uveden pouze kód

nomenklatury a úprava v zákoně je značně nepřehledná. Tato skutečnost je způsobena zejména tím, že pod minerální oleje spadá celá řada výrobků a zároveň i směsi těchto výrobků či směsi těchto výrobků s jinými výrobky. Další skutečnosti vázané k této dani už nejsou tak problematické. Zkoumány byly stejně jako u daně z lihu příjmy daně z minerálních olejů do státního rozpočtu. Právě tato daň má nejvyšší podíl na příjmech do státní kasy ze všech spotřebních daní. Chronologický průměr příjmů od roku 2005 do roku 2012 činí více jak 82 mld. Kč. během jednoho roku, výše těchto příjmů měla zpočátku sledovaného období mírně stoupající tendenci, ale v posledních letech je tento trend spíše opačný a příjmy mírně klesají. Dle příkladů výpočtu má spotřební daň z lihu má na konečné prodejní ceně hotových výrobků, dle zkoumaného vzorku, podíl okolo 30 %.

Poslední část je věnována daňovým únikům, nedoplatkům, boji proti daňovým podvodům a činnosti celních úřadů. U všech trestných činů jsou pachatelé vždy o krok napřed před zákonodárci a ani tato oblast není výjimkou. Podvodníci jsou stále vynalézavější a do daňových podvodů nejsou zapleteny pouze za tímto účelem založené firmy, ale výjimkou už není ani spolupráce s regulárními firmami, které na tom profitují konkurenční výhodou v podobě nižších cen konečných výrobků. Většinou jsou podvody založeny na přeshraničním styku, kdy se takové podvody realizují jednodušeji vzhledem k tomu, že na hranicích neprobíhají kontroly tak často jako před vstupem do EU. I tato část práce se věnuje především daní z lihu a dani z minerálních olejů. Zejména proto, že právě tyto daně jsou v poslední době nejdiskutovanějšími zejména právě díky častým daňovým podvodům. Část této kapitoly se věnuje konkrétním případům pokusů o daňové podvody či daňové úniky s vyčíslením pravděpodobných škod a včetně navrhovaných trestů. Zároveň je pozornost věnována také daňovým kontrolám, které probíhají často i ve spolupráci celních úřadů s jinými institucemi.

Závěrečná část této práce je věnována návrhům na zefektivnění výběru spotřebních daní.

Seznam použité literatury

Publikace:

- [1]BAKEŠ, Milan, Marie KARFÍKOVÁ, Petr KOTÁB, Hana MARKOVÁ. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 519 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.
- [2]JEŽEK, Jakub. *Analýza vývoje spotřetí daně v letech 1993 – 2011 v ČR*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce Ing. Karel Zeman, CSc.
- [3]KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [4]SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 300 s. ISBN 978-807-3574-437.
- [5]SCHELLEKENS, Marnix, eds. *European Tax Handbook 2013*. Amsterdam: IBFD, 2013. 988 s. ISBN 978-90-8722-193-5.
- [6]ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.
- [7]ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, xvi, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8

Elektronické zdroje:

- [8]Celní správa České republiky. *Informace o činnosti Celní správy České republiky za rok 2012*. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202012.pdf>
- [9]Celní správa České republiky. [Online]. [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/lih/Stranky/default.aspx>
- [10]Finanční správa. Finanční správa [online]. 1.1.2013 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu>
- [11]KRUTÍLEK, Ondřej a Michaela REPISKÁ. Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje. [online]. 2013-09-01 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>

- [12]MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Zpráva o činnosti daňové a celní správy České republiky za rok 2011. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202011.pdf>
- [13]MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Informace o činnosti české daňové a celní správy za rok 2010. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202010.pdf>
- [14]Povinné značení lihu s kontrolními páskami od 1. prosince 2013. In: [online]. 31.10.2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/vybrana-temata/2013/povinne-znaceni-lihu-nove-od-1-prosince-15052>
- [15]STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. Prodej alkoholu nově jen s koncesí. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/prodej-alkoholu-nove-jen-s-koncesi>
- [16]Tisková zpráva Celní správy ČR: Na severu Moravy zajištěny nezdaněné vybrané výrobky. In: [online]. 2014-12-06 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-moravskoslezsky-kraj/tiskove-zpravy/2013/Stranky/podvody-s-mineralnimi-oleji-na-severu-moravy.aspx>
- [17]Tisková zpráva Celní správy ČR: Celníci zabránili obchodu s nezdaněnou naftou. In: [online]. 2012-02-13 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/crolomouc/tiskove-zpravy/2012/Stranky/celnici-zabranili-obchodu-s-nezdanenou-naftou.aspx>
- [18]Tisková zpráva Celní správy ČR: Líh z ostravského betonového úkrytu. In: [online]. 2013-06-03 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-moravskoslezsky-kraj/tiskove-zpravy/2013/Stranky/lih-z-ostravskeho-betonoveho-ukrytu.aspx>
- [19]Tisková zpráva Celní správy ČR: Nelegálně skladovaný líh za stovky milionů. In: [online]. 2012-12-18 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/crbrno/tiskove-zpravy/2012/Stranky/nelegalne-skladovany-lih-za-stovky-milionu.aspx>
- [20]Tisková zpráva Celní správy ČR: Celní úřad vybral v Plzeňském kraji na cle a daních 5 miliard Kč. In: [online]. 5.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-plzensky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celni-urad-vybral-v-plzenskem-kraji-na-cle-a-danich-5-miliard-kc.aspx>
- [21]Tisková zpráva Celní správy ČR: Jihočeští celníci bilancovali rok 2013. In: [online]. 27.1.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-jihocesky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/jihocesti-celnici-bilancovali-rok-2013.aspx>

- [22]Tisková zpráva Celní správy ČR: Celníci na Vysočině bilancovali rok 2013. In: [online]. 17.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-kraj-vysocina/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celnici-na-vysocine-bilancovali-rok-2013.aspx>
- [23]Tisková zpráva Celní správy ČR: Celnické ohlédnutí za rokem 2013 v Královéhradeckém kraji. In: [online]. 7.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-kralovehradecky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celnicke-ohlednuti-za-rokem-2013-v-kralovehradeckem-kraji.aspx>
- [24]Tisková zpráva Celní správy ČR: Ostravští celníci vybrali v roce 2013 přes pět miliard korun do státního rozpočtu. In: [online]. 17.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-moravskoslezsky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/ostravsti-celnici-vybrali-v-roce-2013-pres-pet-miliard-korun-do-statniho-rozpoctu.aspx>
- [25]Tisková zpráva Celní správy ČR: V roce 2013 pardubičtí celníci vybrali miliardy, bojovali proti daňovým podvodům a drogám. In: [online]. 31.1.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-pardubicky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/v-roce-2013-pardubicti-celnici-vybrali-miliardy-bojovali-proti-danovym-podvodum-a-drogam.aspx>
- [26]Tisková zpráva Celní správy ČR: Celní úřad vybral v Plzeňském kraji na cle a daních 5 miliard Kč. In: [online]. 5.2.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-plzensky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/celni-urad-vybral-v-plzenskem-kraji-na-cle-a-danich-5-miliard-kc.aspx>
- [27]Tisková zpráva Celní správy ČR: Bilancování kontrolní činnosti ústeckých celníků. In: [online]. 21.1.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-ustecky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/bilancovani-kontrolni-cinnosti-usteckych-celniku.aspx>
- [28]Tisková zpráva Celní správy ČR: Práce karlovarských celníků v roce 2013 opět přinesla své výsledky. In: [online]. 10.1.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-karlovarsky-kraj/tiskove-zpravy/2014/Stranky/prace-karlovarskych-celniku-v-roce-2013-opet-prinesla-sve-vysledky.aspx>
- [29]Tisková zpráva Ministerstva financí ČR: Vytvoření skupiny pro boj s daňovými úniky. In: [online]. 7.3.2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/vytvoreni-skupiny-pro-boj-s-danovymi-uni-17250>

Zákony, směrnice, nařízení:

- [30]Směrnice Rady 2008/118/ES: o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS. Dostupné z: https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spd-system-emcs/Legislativa/SR_118_2008.pdf

- [31]Nařízení Rady (EU) č. 389/2012 ze dne 2. května 2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a o zrušení nařízení (ES) č. 2073/2004. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:121:0001:0015:CS:PDF>
- [32]Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni-zakonik/>
- [33]Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spotrebnidan/>
- [34]Zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-307>

Seznam zkratk

CS – Celní správa

ČR – Česká republika

DPH – daň z přidané hodnoty

EHS – Evropské hospodářské společenství

ES – Evropské společenství

EU – Evropská unie

EUR – Euro

FAÚ – Finanční analytický útvar

GFŘ – Generální finanční ředitelství

SPD – spotřební daně

ÚOKFK – Útvar odhalování korupce a finanční kriminality

ÚOOZ – Útvar pro odhalování organizovaného zločinu

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. 4. 2014

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1 Použité kódy nomenklatury